Perspectiefnota

2026-2030

Voortgangsinformatie 2026 en
financiële kaders voor de Programmabegroting 2027-2030

Inleiding

In het eerst deel van deze Perspectiefnota (PPN) 2026–2030 wordt de voortgang van de lopende begroting weergegeven zowel financieel als beleidsmatig. Het tweede deel bevat de financiële kaders voor de meerjarenbegroting 2027-2030.
In de begroting 2025 en 2026 hebben we gekozen voor het verbeteren van het financiële uitgangspunt in combinatie met het blijven investeren in onze mooie gemeente. Dat resulteert er in dat we plannen in 2026 volop kunnen uitvoeren en een gezonde financiële basis leggen voor de komende jaren.

We leven in een wereld waarin van alles gebeurt. Dan kan van invloed zijn op onze plannen. Bijvoorbeeld doordat bij geplande of nieuwe investeringen de prijzen van materiaal duurder worden. Het is ook onduidelijk hoeveel geld we krijgen van de rijksoverheid. Met zulke onzekerheden hebben we altijd te maken. Gelukkig staat onze gemeente er financieel gezond voor en kunnen we eventuele tegenslagen goed opvangen.

In deze perspectiefnota hebben we ervoor gekozen om geen geld te reserveren voor nieuwe plannen. Dat laten we over aan de nieuwe coalitie. Dat betekent dat we rekening houden met de (oplopende) kosten van het huidige beleid en dat in de programmabegroting 2027-2030, die aan het einde van 2026 aan u wordt voorgelegd, de uitwerking van het coalitieakkoord van de nieuwe coalitie een plek krijgt en daar ook financieel wordt vertaald.

Het betekent niet dat we stil zitten. Integendeel. Uiteraard gaat onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers gewoon door en zijn we volop bezig met de uitvoering van alle bestaande plannen, zoals het toevoegen van harde plancapaciteit voor woningen, met de voorbereidingen voor de bouw van verschillende scholen, het verbeteren van de dienstverlening aan ondernemers, met het verder terugdringen van het aantal uithuisplaatsingen voor jeugdigen, met de randwegen bij Blokzijl en Ossenzijl, met het faciliteren van de verduurzaming van woningen en met het verbeteren van de openbare ruimte en met nog veel meer.

Met deze Perspectiefnota sluiten we met trots deze bestuursperiode af en wensen we de nieuwe coalitie alle succes en wijsheid.

Te nemen besluiten en gevraagde adviezen

De gemeenteraad besluit:

1. Kennis te nemen van:
    a) De voortgangsinformatie over het begrotingsjaar 2026, inclusief de kansen en uitdagingen zoals vermeld in hoofdstuk 2;
    b) Het financieel beeld zoals weergegeven in hoofdstuk 3.

2. In te stemmen met:
    a) De begrotingspositie zoals weergegeven in hoofdstuk 3.3 voor zover het de jaarschijf 2026 betreft;
    b) De financiële mutaties zoals opgenomen in bijlage 5;
    c) Het wijzigen van de Programmabegroting 2026-2029 overeenkomstig lid 2a en 2b;
    d) Het subsidieoverzicht 2026 zoals opgenomen in bijlage 6.

3. Voor 2026 een krediet beschikbaar te stellen van in totaal € 465.000 voor:
    a) Marktpanden (vervroegen krediet 2028 naar 2026) à € 60.000;
    b) Uitvoering verduurzamingsstappen gemeentelijke gebouwen 2026-2030 à € 310.000;
    c) Audiovisuele middelen in het werkcafé à € 25.000;
    d) Overname leaseauto's à € 20.000;
    e) Aanschaf vrachtwagen (verhoging krediet) à € 15.000;
    f) Aanschaf 2 rioolvoertuigen (verhoging krediet) à € 35.000.

4. In te stemmen met:
    a) De kaders, zoals opgenomen in hoofdstuk 4, voor de samenstelling van de Programmabegroting 2027-2030;
    b) Het betrekken van het saldo van de jaarschijven 2027 t/m 2030, zoals opgenomen in de hoofdstukken 3.3, 3.4, 3.5 en 3.6, bij de samenstelling van de Programmabegroting 2027-2030.

5. De tarieven Toeristenbelasting 2027 als volgt vast te stellen:
    a) Overnachting(en) in een mobiel kampeeronderkomen (tent, tentwagen, kampeerwagen of toercaravan): € 1,60 per persoon per nacht (2026: € 1,54);
    b) Overige overnachting(en): € 2,35 per persoon per nacht (2026: € 2,26).

Inhoud

Inleiding 2
Te nemen besluiten en gevraagde adviezen 3
1. Leeswijzer 5
2. Voortgang lopende begroting 6
2.1. Bestuursprogramma 'Woningbouw' 7
2.2. Bestuursprogramma 'Werk en economie' 10
2.3. Bestuursprogramma 'Samenredzaam' 13
2.4. Bestuursprogramma 'Vitaal Platteland' 17
2.5. Bestuursprogramma 'Duurzaam' 20
2.6. Bestuursprogramma 'Leefbare steden en kernen' 23
2.7. Bestuursprogramma 'Financiën en dienstverlening' 29
3. Financieel beeld 32
3.1. Inleiding 32
3.2. Financiële onzekerheden 32
3.3. Actuele begrotingspositie 32
3.4. Beleidskeuzes 36
3.5. Saldoverbeterende maatregelen 2026 38
3.6. Ontwikkeling reservepositie 38
3.7. Begrotingssubsidies 2026 39
4. Kaders Programmabegroting 40
4.1. Inleiding 40
4.2. Kaders 40
4.3. Loonkostenontwikkelingen 40
4.4. Prijsinflatie exploitatiebudgetten en kostenplaatsen 41
4.5. Prijsinflatie Grondexploitatie 41
4.6. Rente 41
4.7. Loon- en prijsinflatie subsidies 42
4.8. Prijsinflatie gemeentelijke belastingen en rechten 42
4.9. Tarief voor het prestatiecontract 42
4.10. Groei aantal woningen 42
4.11. Groei aantal inwoners 43
5. Bijlage Financiële mutaties 44
6. Bijlage Subsidieoverzicht 2026 76

1. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft inzicht in de voortgang van de gestelde doelen en resultaten voor het begrotingsjaar 2026. Liggen we op koers? Welke ontwikkelingen doen zich voor, zowel beleidsmatig als financieel?

In hoofdstuk 3 schetsen we het financieel beeld voor de komende jaren. De belangrijkste tabel in dit hoofdstuk is de tabel met de actuele, meerjarige begrotingspositie van onze gemeente.

De kaders voor de komende programmabegroting staan in hoofdstuk 4: bijvoorbeeld het prijsindexcijfer om onze budgetten en subsidies bij te stellen, evenals voor de trendmatige groei van onze lokale lasten.

Tot slot kent deze PPN een aantal bijlagen met specifieke informatie over financiële mutaties voor 2026 en het subsidie-overzicht 2026.

2. Voortgang lopende begroting

Met deze PPN informeren wij u over de uitvoering van de lopende begroting, zowel beleidsmatig als financieel. De rapportage over de eerste drie maanden van dit begrotingsjaar is bedoeld om u te informeren over de voortgang van het realiseren van de ambities uit de Programmabegroting 2026-2029. Met andere woorden: liggen we nog op koers om onze doelen te halen? Dit doen we met behulp van het 'stoplichten-model' waarbij we rapporteren over de acties die zijn aangekondigd in de begroting:

●	Op koers. Ingeschat wordt dat het actiepunt dit jaar gerealiseerd wordt (of het actiepunt is al gerealiseerd).
■	Specifieke aandacht vereist. Realisatie van het actiepunt kent omstandigheden die aandacht vereisen.
▲	Er zijn problemen. Ingeschat wordt dat het actiepunt dit jaar niet gerealiseerd gaat worden.

In dit hoofdstuk is tevens per bestuursprogramma aangegeven welke externe ontwikkelingen van invloed zijn op het realiseren van onze ambities. Dat doen we als volgt:

▲ Kansen.
▼ Uitdagingen.

Over de hele linie zien we dat we goed op koers liggen. Van de voorgenomen acties uit de begroting verwachten wij:

- 81% ook daadwerkelijk te realiseren;
- dat voor 15% specifieke aandacht nodig is;
- in 4% van de gevallen problemen zijn om de acties uit te voeren.

Bij dit positieve beeld past wel de gebruikelijke kanttekening dat het slechts een rapportage over de eerste 3 maanden betreft en het veelal gaat om acties die in gang zijn gezet. Pas bij de Najaarsnota kunnen we u een beter beeld schetsen over de voortgang en de op dat moment behaalde resultaten.

2.1. Bestuursprogramma 'Woningbouw'

Algemeen

De ambitie vanuit de Woonagenda 2022-2026 is om 1.735 woningen toe te voegen tot 2031, waarvan 2/3 voor 2027. Dit bekent dat we als gemeente voldoende plancapaciteit beschikbaar moeten hebben, zodat de woningen gerealiseerd kunnen worden. Tegelijk weten we dat niet ieder plan uiteindelijk wordt uitgevoerd, en daarom hanteren we bewust een plancapaciteit van 130%. In 2025 hebben we een stevige stap vooruitgezet. In de tweede helft van dat jaar hebben we veel woningbouwplannen in procedure gebracht, onder andere in Steenwijkerwold, Oldemarkt, Belt-Schutsloot, Sint Jansklooster en Vollenhove. In totaal gaat het om meer dan 550 woningen. Wanneer alle harde en zachte plannen worden gerealiseerd, komen we uit op 1.649 nieuwe woningen. Tel daarbij de 492 woningen op die tot 31 december 2025 al zijn gerealiseerd, dan bereiken we een totaal van 2.141 woningen. Met alle plannen die in procedure zijn gebracht, liggen we goed op schema om voldoende woningen toe te laten voegen tot 2031.

Wanneer we het over woningbouw hebben, gaat het ook over het uitbreiden van woonwagenstandplaatsen. In 2025 is het beleid vastgesteld. Hierin hebben we aangegeven aan welke eisen nieuwe standplaatsen en woonwagens moeten voldoen. Daarmee ligt er een stevige basis om verder te bouwen aan voldoende en passende standplaatsen. Maar onze opgave gaat verder dan alleen woningen en standplaatsen. Zo kijken we naar passende huisvesting voor aandachtsgroepen, zoals senioren met een zorgvraag en uitstroom van inwoners die nu in beschermd wonen verblijven. In onze vastgestelde visie Wonen, welzijn en zorg geven we nadrukkelijk aandacht aan deze groepen en aan hun plek binnen onze gemeente. Voor onze eigen inwoners hebben we ook een stap gezet. Met het vaststellen van het CPO-beleid willen we het collectief samen bouwen stimuleren. Hiermee willen we de leefbaarheid en sociale samenhang in (met name) de kleine kernen versterken door specifieke doelgroepen, zoals starters en senioren te behouden. De huisvesting van (urgente) aandachtsgroepen en ouderen vraagt onze blijvende aandacht. Tevens hebben we beleid gemaakt voor pré-mantelzorgwoningen. Een pré-mantelzorgwoning is een zelfstandige woonruimte, bedoeld voor de huisvesting van één huishouden van wie tenminste één persoon premantelzorg, vooruitlopend op toekomstige mantelzorg, verleent of ontvangt van een bewoner van de hoofdwoning. Deze woningen bieden inwoners de mogelijkheid om zorg te verlenen aan een familielid of bekende, waardoor mensen langer thuis kunnen blijven wonen.

De gemeenteraad heeft ingestemd met de Visie Steenwijk. Onderdeel daarvan is het toevoegen van 1.000 tot 1.500 extra woningen tot 2050 in en rondom Steenwijk. Met deze extra toevoeging spelen we in op de bovenregionale woningvraag, met name vanuit de regio Zwolle. Met het vaststellen van de Visie Steenwijk, waarin woningbouw, bedrijvigheid en andere ruimtelijke thema's samen komen, ligt er een mooie basis om onze woningbouwambities te kunnen verwezenlijken.

Dit is het laatste jaar van de huidige Woonagenda. Daarom hebben we in 2025, samen met Woonconcept en Wetland Wonen, een woonbehoefteonderzoek gedaan. Via een online vragenlijst onder onze inwoners en gesprekken met inwonersgroepen, marktpartijen en maatschappelijke organisaties hebben we waardevolle input opgehaald voor de woonopgave richting 2035. Al deze inzichten komen samen in een nieuw Volkshuisvestingsprogramma. Daarin zijn ook de visie Wonen, Welzijn en Zorg én de resultaten van het behoefteonderzoek naar woonwagenstandplaatsen verwerkt. Maar ook de nieuwe cijfers voor de woningbouwopgave. En daarin is de bovenregionale

groei ook meegenomen. Als we versnelling in de woningbouw willen blijven voortzetten en nieuwe projecten uit de Stadsvisie Steenwijk op willen pakken zijn er jaarlijks extra middelen benodigd.

De samenwerking met de corporaties loopt over het algemeen goed. Zo heeft de extra inzet op huisvesting statushouders in 2024 nog effect in 2025. In 2025 zijn nareizigers gekomen, die bij hun in 2024 geplaatste gezinslid in huis konden. Wetland Wonen heeft veel projecten in uitvoering waaronder het Marktplein in Oldemarkt en Woonconcept gaat door met de prachtige wijkvernieuwing in Steenwijk-West. Daarnaast start in 2026 de bouw van 21 appartementen door Woonconcept op de locatie Gouden Engel, en start bouw 20 sociale huurwoningen in Steenwijk Zuidoost. Ook is het omgevingsplan voor de locatie Stormbaan, 47 sociale huurwoningen van Wetland Wonen, in procedure.

Er zijn woningbouwplannen in bijna alle kernen. We merken dat we minder aanvragen krijgen voor inwonersinitiatieven. We verwachten dat dit te maken heeft met de hoeveelheid plannen die nu in voorbereiding of uitvoering zijn.

Wel hebben we met verschillende uitdagingen te maken zoals stikstof en een stroomnetwerk dat zo goed als vol is. Het is nog onduidelijk of er voldoende capaciteit is om alle woningen te voorzien van een aansluiting. Om te zorgen dat in netcongestiegebieden belangrijke maatschappelijke functies zoals scholen, woningen en ziekenhuizen voorrang krijgen op een aansluiting, heeft de Autoriteit Consument & Markt (ACM) het maatschappelijk prioriteringskader opgesteld.

Rapportage op de acties uit de begroting

Doel	**Voldoende woningen voor onze inwoners**
Beoogd resultaat	Voor 2027 is 2/3 van de benodigde 1.735 woningen tot 2031 gerealiseerd.
Acties (prognose)	• We realiseren voor 230 woningen harde plancapaciteit. ● • We stellen het Volkshuisvestingsprogramma vast (herijking Woonagenda). ●

Doel	**Voldoende passende en betaalbare woningen**
Beoogd resultaat	Tenminste 30% van de nieuwbouwwoningen is een sociale huur- of koopwoning.
Acties (prognose)	• We voeren samen met de woningcorporaties de jaarschijf 2026 van de Prestatieafspraken Steenwijkerland 2023-2027 uit. ●

Doel	**Faciliteren van eigen inwoners initiatieven in de kernen**
Beoogd resultaat	Het realiseren van woningbouwinitiatieven van, voor en door eigen inwoners.
Acties (prognose)	• We willen minimaal twee wooninitiatieven stimuleren en waar nodig financieel ondersteunen. ●

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.

Kansen en uitdagingen

Kansen:

- ▲ De bestuurlijke focus/aandacht vanuit het rijk en de provincie op het thema wonen. Dit zorgt onder andere voor subsidiemogelijkheden en stimuleringsregelingen.
- ▲ Inzet op fabrieksmatige / prefab woningbouwproducten. Hierdoor kan sneller gebouwd worden.
- ▲ (Innovatieve) woningbouwinitiatieven vanuit inwoners en/of de markt waaronder initiatieven op een Vrijgekomen Agrarisch Bedrijf (VAB).
- ▲ Mogelijkheden woningsplitsing.
- ▲ Actieve ontwikkelaars. Op diverse locaties in onze gemeente hebben ontwikkelaars grondposities ingenomen. Wat ons kan helpen bij het realiseren van de woning-bouwopgave.

Uitdagingen:

- ▼ Capaciteitstekorten (dit betreft zowel mensen als (bouw)materialen en adviseurs).
- ▼ Betaalbaarheid van woningen (gestegen bouwkosten en krapte op de markt).
- ▼ Financiële haalbaarheid van projecten.
- ▼ Stikstof: door een uitspraak van de RvS voor een aantal omgevingsplannen, blijkt dat de voortoets voor de stikdepositie niet voldoende is en dat er een passende beoordeling zal moeten worden uitgevoerd. Hierdoor is intern salderen niet meer altijd mogelijk. De provincie is bevoegd gezag en heeft besloten om de vergunningverlening intern salderen op te schorten.
- ▼ Besluit Provincie om vergunningverlening intern salderen op te schorten.
- ▼ Pfas. Als er een te grote concentratie Pfas wordt aangetroffen, moet de grond worden gesaneerd. Dit kost (veel) extra tijd en middelen.
- ▼ Rijksvoornemen om voorrang voor statushouder te laten vervallen, taakstelling lijkt te blijven.
- ▼ Rekening houden met 'Bodem- en water' bij ruimtelijke planvorming om te bouwen.
- ▼ Doorlooptijd van beroepsprocedures bij de Raad van State.
- ▼ Netcongestie/ ontbreken van aansluitmogelijkheden op elektriciteitsnetwerk.
- ▼ Voldoende middelen om de woningbouwopgave te realiseren, bijvoorbeeld nieuwe ontwikkelingen voortvloeiend uit de Stadsvisie Steenwijk.

2.2. Bestuursprogramma 'Werk en economie'

Algemeen

We zijn trots op de resultaten die we hebben geboekt. Onze ondernemersdienstverlening en de samenwerking met de BCS zijn toonaangevend in de Regio. We zijn zichtbaar en aanspreekbaar voor ondernemend Steenwijkerland. We zijn goed op weg met de uitvoering van onze economische koers. Niet alles gaat goed. We maken ons zorgen over de netcongestie en het effect daarvan op de realisatie van nieuwe terreinen. Ook de dreigende stagnering van veel projecten door stikstof baart ons zorgen. En, afgezien van een aantal kavels op Eeserwold, zijn er weinig tot geen bedrijfskavels meer beschikbaar.

De krapte op de arbeidsmarkt is structureel. We proberen hierin zoveel mogelijk te faciliteren. Vraag en aanbod bijeenbrengen, bijvoorbeeld in de succesvolle edities van het werkfestival. Ook de realisatie van de Regionale Praktijkacademie mag hierbij genoemd worden. Dit initiatief gesteund door het lokaal bedrijfsleven zorgt ervoor dat werken en leren in de nabijheid plaatsvindt, zodat de technisch geschoolde vakkrachten ook in de gemeente/regio actief blijven.

Er ligt nog een grote opgave als het gaat om het toekomstbestendig maken van bestaande bedrijventerreinen. Een aantal delen is verouderd en niet meer courant. Tevens spelen er grote opgaven t.a.v. natuur en klimaat.

In de binnenstad van Steenwijk is samen met de provincie en nieuw stadsarrangement van kracht. We zetten met de aanstelling van een retail expert vol in op de aanpak van de leegstand. Op basis van een krachtige analyse wordt een uitvoeringsplan opgesteld.

We hebben stappen gezet in de toekomstige uitbreiding van bedrijventerreinen. Zo is met de gemeente Meppel, in kader van de Ruimtelijk economische bouwsteen 2040 van de Regio Zwolle, een intentieovereenkomst getekend voor een gezamenlijk bedrijventerrein langs de A32 corridor. Belangrijk voor de lokale vraag is de ontwikkeling van het bedrijventerrein Tuk Zuid-West. Met de vaststelling van zowel de stadsvisie Steenwijk "Stad en landschap dichtbij" als de omgevingsvisie is dit een stap dichterbij gekomen.

Rapportage op de acties uit de begroting

Doel	**Versterken en behoud van de werkgelegenheid door opleiden gekwalificeerd personeel en mismatch arbeidsmarkt tegengaan**
Beoogd resultaat	Economische sectoren die van belang zijn voor onze economie, hebben voldoende arbeidspotentieel beschikbaar.
Acties (prognose)	• Onderzoeken hoe wij het 'ongekend (onbenut) arbeidspotentieel' kunnen aanspreken/benutten samen met partijen als de RPA. ● • Wij zijn betrokken bij de pilot voor het regionale samenwerkingsproject met de werktitel 'De Rotonde'. Het doel is mensen sneller en beter begeleiden naar werk of opleiding en behouden voor de gemeente. Minimaal 2x per maand vindt afstemming plaats over kandidaten en werkplekken. ■
Toelichting	Rotonde: In 2025 is het initiatief genomen om de plannen rondom de Rotonde verder te ontwikkelen en in de praktijk te brengen. Gemeente en BCS hebben budget en capaciteit vrijgemaakt. Op basis van een (tussen)evaluatie is besloten een pas op plaats te maken en een herbezinning over de opzet en uitvoering. Het project blijft belangrijk. Momenteel wordt in samenwerking met de stuurgroep van de Rotonde nagedacht hoe het een succesvol vervolg kan krijgen.

Doel	Verbetering externe en interne dienstverlening aan ondernemers
Beoogd resultaat	Verhoging tevredenheid dienstverlening aan ondernemers en meer toekomstbestendig en betekenisvol ondernemerschap.
Acties (prognose)	• We leggen 250 bedrijfsbezoeken af. ●

Doel	Voldoende ruimtelijke mogelijkheden voor bedrijven
Beoogd resultaat	Voldoende mogelijkheden voor bedrijven om uit te breiden en bestaande ruimte te intensiveren.
Acties (prognose)	• Toekomstbeeld bedrijventerreinen uitwerken in een uitvoeringsprogramma bedrijventerreinen. ● • Uitvoeren van twee projecten binnen het Stadsarrangement Binnenstad Steenwijk: waaronder een aanpak hoe we de leegstand in de binnenstad samen met pandeigenaren en ondernemers willen tegengaan en faciliteren nieuwe BIZ (Bedrijven Investeringszone) periode door een nieuwe BIZ-verordening. ● • Minimaal 1 uitbreidingslocatie voor bedrijventerreinen een stap verder richting uitgifte brengen (A32 corridor, Schaarkampen of Tuk). ●

Doel	Duurzame bedrijven
Beoogd resultaat	Meer ondernemers die duurzaam ondernemen en een hogere mate van duurzaamheid op onze bedrijventerreinen.
Acties (prognose)	• Het stimuleren van projecten rondom duurzaamheid en slimmer gebruik van het elektriciteitsnet op bedrijventerreinen Schaarkampen en Dolderkanaal. ● • Op basis van de uitkomsten onderzoek 'hoe duurzaam zijn ondernemers in Steenwijkerland?', een aanpak ontwikkelen waarin duidelijk wordt welke doelgroep ondernemers we willen verleiden om meer duurzaam te gaan ondernemen en op welke manier. ■
Toelichting	Duurzaam: Zoals aangegeven in het jaarverslag heeft het onderzoek vertraging opgelopen. Eind maart is de enquête verspreid. In mei verwachten we op basis van de uitkomsten een aanpak te ontwikkelen.

Doel	Samenwerken aan brede welvaart in Regio Zwolle
Beoogd resultaat	Meer zichtbaarheid in de regio Zwolle en meer samenwerking en projecten in regionaal verband.
Acties (prognose)	• Uitvoering geven aan gehonoreerde regiodeal projecten. Aangevraagde projecten zijn doorontwikkeling mobiliteitshubs, gebiedsarrangement Kop van Overijssel, Cultuurregio Zwolle Talentontwikkeling, Sportecosysteem Regio Zwolle. ■ • Evalueren deelname Regio Zwolle United. ■
Toelichting	Het gehonoreerde project 'gebiedsarrangement Kop van Overijssel' is in de opstartfase. De eigen bijdrage die gemeenten in moeten leggen om de subsidie en provinciale bijdrage te matchen valt grotendeels binnen de bestaande budgetten. De enkele additionele middelen die hiervoor nodig zijn, is in de perspectiefnota als financiële mutatie opgenomen. Er is een tekort ontstaan omdat er een generieke korting heeft plaatsgevonden over alle regiodealprojecten van de 2e tranche en eigen uren beperkt was toegestaan.

	Regio Zwolle United: Aangezien de pilot periode nog niet is afgerond heeft er nog geen evaluatie plaatsgevonden. Aan het eind van de pilot vindt de evaluatie plaats en wordt verkend of en hoe we de samenwerking continueren. Wel kunnen we al terugkijken op een geslaagd event waar ondernemers uit Steenwijkerland konden kennismaken met de Regio Zwolle.

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.

Kansen en uitdagingen

Kansen:

- ▲ Goede structurele samenwerking met het georganiseerd bedrijfsleven, en daarmee toonaangevend in de Regio Zwolle.
- ▲ Met het georganiseerd bedrijfsleven organiseren we bijeenkomsten om ondernemend Steenwijkerland te ondersteunen bij de transitieopgaven, door informatie en goede doorverwijzing.
- ▲ Voor de binnenstad van Steenwijk is in samenwerking met de provincie Overijssel een stadsarrangement opgesteld. Dit biedt een goede basis om samen met ondernemers in de binnenstad de (structurele) leegstand aan te pakken.
- ▲ De Regionale Praktijk Academie heeft met de nieuwe plek op het station en de verschillende opleidingen zichzelf bewezen.
- ▲ Met het vaststellen van de Stadsvisie Steenwijk “stad en landschap dichtbij” en de Omgevingsvisie Steenwijkerland is de realisatie van nieuwe terreinen een stap dichterbij gekomen.
- ▲ Grote bereidheid lokale ondernemers om samen te werken om problematiek netcongestie te verminderen, bijvoorbeeld door afsluiten van een groepstransportovereenkomst, dat pieken en dalen in stroomverbruik opvangt.

Uitdagingen:

- ▼ Dreigend tekort aan bedrijfskavels.
- ▼ De uitvoering van projecten stagneren vanwege stikstof. De provincie verstrekt vrijwel geen natuurvergunning voor activiteiten die stikstofuitstoot veroorzaken en heeft de behandeling van aanvragen opgeschort.
- ▼ Krapte op de arbeidsmarkt is structureel.
- ▼ De problematiek van netcongestie wordt manifest en heeft grote invloed op de gebiedsontwikkelingen.

2.3. Bestuursprogramma 'Samenredzaam'

Algemeen

Inwoners hebben het vermogen om zich aan te passen en (zo veel mogelijk) zelf regie te voeren in het licht van de sociale, mentale, fysieke uitdagingen en kansen van het leven. Daar waar dit vermogen tijdelijk of langdurig ontbreekt, heeft men toegang tot hulpbronnen die het leven hanteerbaarder maken.

Dit is de achterliggende bedoeling van al het werk binnen het sociaal domein. Bij hulpbronnen gaat het om informele hulpbronnen, zoals ondersteuning van familie of vrienden en om formele hulpbronnen zoals jeugdhulp, dagbesteding of een bijstandsvoorziening. De belangrijke uitdaging zijn de oplopende tekorten in zorg en welzijn. We moeten ons voorbereiden op een toekomst waarin minder professionele hulp beschikbaar is en waarin inwoners veel meer op zichzelf en elkaar aangewezen zijn. Dit is niet alleen een urgente, maar ook een complexe opgave, die vraagt om actie op meerdere fronten en om een andere sturing dan we gewend zijn: meer in samenwerking met andere partijen en meer vanuit de leefwereld.

We zijn trots op de stappen die we daarin al hebben gezet. Met Welzijn op Recept hebben we de samenwerking tussen het sociaal domein en het medische domein versterkt; met de introductie van het schoolmaatschappelijk werk de samenwerking tussen zorg en educatie. Met de nieuwe verordening Wmo zijn we beter voorbereid op het verdelen van de schaarste. Binnen de schuldhulpverlening kijken we veel meer naar de brede leefomstandigheden van inwoners, waardoor we de schulden duurzamer weten op te lossen.

Rapportage op de acties uit de begroting

Doel	**Iedereen financieel redzaam**
Beoogd resultaat	Minimaal 55% van de doelgroep voor het minimabeleid maakt gebruik van de inkomensregelingen- en toeslagen (2023: 39%).
Acties (prognose)	• Binnen de werkgroep VoorzieningenWijzer zoeken naar nieuwe vindplaatsen om zoveel mogelijk inwoners te bereiken. ● • In het kader van schuldhulpverlening zetten we in op preventie en drempelvrije toegang tot hulp. ● • Uit het landelijk plan 'Basisdienstverlening Schuldhulpverlening' vloeit voort dat we intensief gaan inzetten op begeleiding naar financiële zelfredzaamheid. Hierdoor voorkomen we dat inwoners na een traject opnieuw te maken krijgen met problematische schulden. ●

Doel	**Alle jeugdigen kunnen veilig thuis opgroeien (0 uithuisplaatsingen als moreel doel)**
Beoogd resultaat	Het aantal uithuisplaatsingen terugbrengen van 1,6% naar het landelijk gemiddelde van 1,1% (periode 2022-2026). Minder jeugdigen maken gebruik van specialistische GGZ-jeugdzorg. We geven uitvoering aan de Hervormingsagenda Jeugd.

Acties (prognose)	• We verbinden (lokale) ketenpartners, werken interprofessioneel samen en organiseren intervisiebijeenkomsten voor professionals. We ontwikkelen initiatieven met elkaar zoals het organiseren van netwerkbijeenkomsten met (maatschappelijke) lokale partners en publiceren artikelen, waarbij een klimaat wordt gecreëerd waarin ouders om hulp durven te vragen als sprake is van huiselijk geweld (Beweging van Nul). ● • We verstevigen en breiden bestaande aanpakken uit, zoals jeugdconsulenten bij huisartsenpraktijken. De aanpak versterken van de pedagogische basis in het primair onderwijs is verder uitgebreid naar de scholen in 2026, door stevige samenwerking met schoolmaatschappelijk werk en de jeugdconsulent in de aanwezige zorgstructuur. ● • We verstevigen de regierol over de gespecialiseerde jeugdzorg die door de gemeentelijke toegang wordt ingezet. Dit vindt plaats door te investeren in het werken met de 'Verklarende Analyse' (VA). De VA is een methode om complexe problematiek te ontrafelen naar persoons- en contextkenmerken en de interacties daartussen. Deze analyse vormt de basis voor een sluitend gezamenlijk hulpverleningsplan. ●

Doel	**Voorkomen van overbelasting van mantelzorgers**
Beoogd resultaat	Vermindering van het aandeel mantelzorgers dat zich zwaar belast voelt.
Acties (prognose)	• Het verder ontwikkelen van ondersteunende activiteiten voor mantelzorger i.s.m. Sociaal Werk de Kop. ● • Inzet van een laagdrempelige app met informatie over mogelijkheden en activiteiten voor Mantelzorgers. ●

Doel	**Mensen met een psychische kwetsbaarheid kunnen zelfstandig wonen**
Beoogd resultaat	Via de opbouw van beschermd-thuis formules verminderen van het gebruik van beschermd-wonen met 30% (periode 2022-2026).
Acties (prognose)	• Evaluatie uitvoeren van de pilot Beschermd Thuis. ● • Monitoren van de afspraken met Woningcorporaties i.v.m. de beschikbaarheid t.b.v. Beschermd Thuis. Daarbij onderzoeken we hoe dit past in het huidige inkoopbeleid rond de lokale Wmo-producten en het gemeentelijke aanbestedingsbeleid. ●

Doel	**Vitaal ouder worden**
Beoogd resultaat	Toename van het percentage ouderen dat een goede gezondheid ervaart.
Acties (prognose)	• Uitvoering van het amendement "Vitaal Ouder worden" waarin met inwoners en partners een actieprogramma wordt ontwikkeld om het Vitaal Ouder worden in de breedste zin te ondersteunen in Steenwijkerland. ● • Het organiseren van 5 valpreventietesten met Sociaal Vitaal als kennismakingsprogramma. ●

Doel	**Een gezond leven makkelijker maken voor alle inwoners van de gemeente Steenwijkerland**
Beoogd resultaat	Inwoners ervaren een betere mentale gezondheid, gebruiken minder middelen en bewegen meer.
Acties (prognose)	• Uitbouwen en versterken van de vijf ketenaanpakken (welzijn op recept, valpreventie, kind naar gezond(er) gewicht, gecombineerde leefstijlinterventie en kansrijke start). ● • Inrichten van een mentaal gezondheidsnetwerk (een verplichting vanuit het Integraal Zorgakkoord). Onderdelen hiervan zijn: invoering van het verkennend gesprek (extra verwijzingsmogelijkheid voor huisartsen) en een laagdrempelig steunpunt als zelfregie en herstelcentrum. ●

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.

Kansen en uitdagingen

Kansen:

- ▲ Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) volgt het huidige Integraal Zorgakkoord (IZA) op. Vanaf 2027 en deels al vanaf 2026 veranderen de manier van financieren en de verantwoordelijkheidsverdeling binnen de zorg- en welzijnsketen. Deze verschuivingen hebben directe impact op onze lokale en regionale taken. Momenteel is nog niet precies helder welke AZWA-middelen via de regio beschikbaar zullen komen. Wel krijgt de financiering via AZWA een meer structureel karakter.
- ▲ In het regeerakkoord staan intenties om te investeren in ontmoetingsplekken, zorgzame buurten en gemeenschapsontwikkeling. Of en hoe dit daadwerkelijk omgezet wordt in beleid is onzeker.
- ▲ De komende jaren staat de implementatie van de Hervormingsagenda Jeugd centraal, met als doel passende ondersteuning voor jeugdigen en gezinnen te waarborgen en tegelijkertijd de kostenontwikkeling in de jeugdzorg te beheersen. Dit vindt plaats door onder andere het vergroten van de rol van de sociale basis en preventie en een betere samenwerking met onderwijs en huisartsen.
- ▲ De regionale visie Jeugdhulp 2026-2031 is vastgesteld. De regionale visie Jeugdhulp brengt een gezamenlijke koers voor de inrichting en uitvoering van jeugdhulp in IJsselland. Deze visie beschrijft hoe gemeenten, aanbieders en andere ketenpartners vanuit gedeelde uitgangspunten werken aan een veilige, gezonde en kansrijke ontwikkeling van jeugdigen, met passende hulp waar nodig. Deze regionale visie is in lijn met de lokale visie op jeugdhulp.
- ▲ De regionale visie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2026–2030 is vastgesteld en bouwt voort op eerdere resultaten en lessen. De aanpak verschuift van een ketenaanpak naar een integrale, gezinsgerichte netwerkbenadering, met het lokale toegangsteam (USD) als centraal aanspreekpunt en inzet van specialistische partners waar nodig. De visie sluit aan op landelijke kaders, zoals het toekomstscenario, de hervormingsagenda jeugd en de leidraad Werken aan Veiligheid.
- ▲ We zien een lichte daling van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van gespecialiseerde Jeugdzorg. De indexatie en transformatie van de gesloten Jeugdzorg naar kleinschalig wonen leidt echter tot hogere Jeugdzorgkosten.
- ▲ Vanaf januari 2026 is er een nieuwe verordening Maatschappelijke ondersteuning Steenwijkerland in werking getreden. Aanvullend daarop zijn beleidsregels en een financieel besluit vastgesteld. Met deze vaststelling is het mogelijk om diverse beleidsaanpassingen door te voeren en is de juridische aansluiting bij landelijke wet- en regelgeving gewaarborgd.

Uitdagingen:

- We moeten ons voorbereiden op een toekomst waarin minder professionele hulp beschikbaar is. De vraag naar zorg en ondersteuning neemt toe en de beschikbare menskracht blijft daar (ver) bij achter. Inwoners zullen in de toekomst veel meer op zichzelf en elkaar aangewezen zijn. De gemeente is – samen met de rijksoverheid, andere sectoren en inwoners– verantwoordelijk voor een zo zacht mogelijke landing in deze toekomst. Dit is niet alleen een urgente, maar ook een complexe opgave, die vraagt om actie op meerdere fronten en om een andere sturing dan we gewend zijn.
- In de nieuwe kabinetsplannen zijn de voorgenomen plannen met betrekking tot de inkomensafhankelijke eigen bijdrage met invoer 2028 structureel veranderd. Er is nog niet bepaald op welke wijze deze zullen gaan plaatsvinden. De invoer van deze plannen zal naar verwachting niet plaats vinden voor 2029.
- Het aantal inwoners dat met Loonkostensubsidie aan het werk is, stijgt. Dit heeft gevolgen voor het Participatiebudget, omdat er een verplichting is de eerste drie jaren van de loonkostensubsidie job-coaching in te zetten.
- De taakstelling statushouders heeft gevolgen voor het Participatiebudget, omdat hieruit rondom het inburgeringstraject onderdelen worden betaald zoals reiskosten en de 'MAP' (module arbeidsmarkt en participatie). Deze worden niet volledig gedekt door het budget Inburgering. De taakstelling was tot en met 2025 verhoogd. Vanaf 2026 is de taakstelling niet meer verhoogd maar maken we nog steeds kosten voor statushouders die in de voorgaande jaren in de gemeente zijn komen wonen. Dit is zo omdat inburgeraars drie jaar de tijd hebben om aan hun inburgeringsplicht te voldoen.
- Inwoners met schulden zijn eerder in beeld door het succes van vroegsignalering. De problemen op het moment van aanmelding voor een schuldhulpverleningstraject zijn echter complex. Steeds vaker is er sprake van multi problematiek, waardoor trajecten intensiever worden en meer samenwerking in het sociaal domein vragen.
- De komst van niet-inburgeringsplichtige nieuwkomers zoals arbeidsmigranten en Oekraïense ontheemden in Steenwijkerland leidt tot een grotere vraag naar verschillende voorzieningen, waaronder ondersteuning bij het versterken van basisvaardigheden, zoals voornamelijk de Nederlandse taal. Deze trend zet zich in de komende jaren door.
- In de transitie van de zorg en de beweging van zorg naar gezondheid, zien we ook in onze gemeente een verschuiving naar medisch naar sociaal domein. Denk bijvoorbeeld aan Welzijn op recept en andere sociale verwijzingen. Het gevolg hiervan is dat er meer vraag ontstaat naar sociaal werk. Veel interventies en aanpakken worden weliswaar bekostigd, maar vervolgvragen die er vaak uit voortkomen niet. Het sociaal werk merkt dit in de praktijk. Deze groei zal de komende tijd naar verwachting verder stijgen.

2.4. Bestuursprogramma 'Vitaal Platteland'

Algemeen

Steenwijkerland kent één van de meest bijzondere gevarieerde landschappen van Nederland. Het gebied wordt gekenmerkt door unieke natuur in en om Nationaal Park Weerribben-Wieden. Mede door deze natuur maar ook door de aanwezigheid van bijzondere stadjes en dorpen (zoals Giethoorn) heeft het gebied grote aantrekkingskracht op toeristen en recreanten. Het buitengebied van Steenwijkerland kenmerkt zich ook door een forse agrarische sector. De diversiteit van het gebied bepaalt en vormt onze identiteit. Ten gevolge van grote maatschappelijke uitdagingen op het gebied van natuur, klimaat en water staat de landbouw in ons gebied onder druk. We lopen daar niet voor weg maar willen wel een gezonde balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid behouden. Een vitaal platteland, waar het fijn is om te wonen, te werken en te recreëren.

Ten tijde van de totstandkoming van het gemeentelijk coalitieakkoord in mei 2022 was de Rijksaanpak van stikstof een gegeven. De gemeente stelde zich hierbij op het standpunt dat het Rijk en de provincies verantwoordelijk zijn en blijven voor de opgaven met betrekking natuur, klimaat en water. Wij willen, als meest nabije overheid, nauw betrokken zijn bij de uitvoering. We kennen het gebied en de mensen die werken en wonen in het gebied. Door vele politieke discussie op landelijk en provinciaal niveau is het formuleren van de landelijke opgaven en de gevolgen voor o.a. de landbouw tot op heden onvoldoende duidelijk geworden.

De afgelopen periode hebben we ons hier als gemeente specifiek beziggehouden, mede door het inrichten van het programma Regie op Vitaal Platteland. Geen extra organisatorische laag, maar een bewuste keuze om lokale regie te voeren op deze complexe transitieopgave. Er is gewerkt met drie samenhangende lijnen:

1. Het versterken van het toekomstperspectief voor (agrarische) ondernemers
2. Het realiseren van een gemeentelijke agenda voor brede welvaart en leefbaarheid én
3. Gebiedsgericht en integraal werken aan ruimtelijke ontwikkelingen

De werkzaamheden stonden in het teken van investeren in relaties, vertrouwen en een manier van werken die past bij de complexiteit van het landelijk gebied. Deze investering heeft zichtbaar resultaat opgeleverd. Er is intensief contact opgebouwd met meer dan tweehonderd (agrarische) ondernemers en er is een relatie ontstaan waarin ondernemers de gemeente weten te vinden en bereid zijn om samen te zoeken naar oplossingen voor de toekomst van hun bedrijf en het gebied. Vanuit het programma zijn daarnaast verschillende pilots in gang gezet, (zoals Riet, deelmobiliteit) die bijdragen aan het oplossen van de verschillende opgaven in ons landelijk gebied, die nog niet zijn afgerond en om een goed vervolg vragen.

Na deze investeringsfase begeeft het programma zich nu in een cruciale fase. Veel processen zijn op gang gebracht, maar nog niet afgerond. Gebiedsprocessen bevinden zich in verschillende stadia van verkenning en vragen om bestuurlijke keuzes om de stap naar uitvoering te zetten. Beleidskaders zoals de omgevingsvisie en de veenweidestrategie geven richting, maar vragen om verdere doorvertaling naar uitvoering in het gebied.

Ook de komende bestuursperiode wordt gekenmerkt door onzekerheid. Besluiten vanuit Rijk en provincie over natuur, klimaat en landbouw zijn nog volop in ontwikkeling. Dat maakt dat we nog niet met zekerheid kunnen zeggen welke impact ontwikkelingen op ons gebied zullen hebben. Maar dat ze impact zullen hebben is wel zeker. Naast het verzilveren van wat is opgebouwd blijft daarom de noodzaak bestaan om te blijven anticiperen op nieuwe opgaven en beleidsontwikkelingen.

Rapportage op de acties uit de begroting

Doel	**Balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid in het landelijk gebied**
Beoogd resultaat	Het buitengebied van Steenwijkerland neerzetten als dé proeftuin van Nederland. We willen een voorbeeld zijn voor andere gebieden in Nederland die met vergelijkbare opgaven te maken hebben.
Acties (prognose)	• In het gebiedsproces Baarlingerpolder gaan we samen met de boeren, de provincie Overijsel en het Rijk volgende fase in waarin we als overheden gaan kijken of we bij kunnen dragen aan de realisatie van de plannen. De realisatiefase start naar verwachting na 2026. ● • Met de subsidieregeling Vitaal Platteland faciliteren en ondersteunen we vijf initiatieven die bijdragen aan het resultaat van proeftuin, voor behoud van een gezonde balans. ●

Doel	**Vergroten van de leefbaarheid in Ossenzijl**
Beoogd resultaat	Opening in 2026 van het nieuwe door Staatsbosbeheer gebouwde bezoekerscentrum. Start aanleg Ecologische verbindingszone door de provincie in 2027. Verbeteren van de leefbaarheid van Ossenzijl door diverse ontwikkelingen en woningbouw. De realisatie van een randweg van Ossenzijl dichterbij brengen.
Acties (prognose)	• Door middel van een lobby in het belang van de randweg Ossenzijl is er een provinciale motie aangenomen. De lobby wordt voortgezet. ●

Doel	**Vergroten van de leefbaarheid in Blokzijl**
Beoogd resultaat	Aanleg van een ontsluitingsweg Blokzijl.
Acties (prognose)	• De Stadsvisie Blokzijl is in de raad van september 2025 voorgelegd ter besluitvorming. ● • Gericht wordt op start van de realisatie van de ontsluitingsweg eind 2027. ● • Actief wordt getracht overeenstemming te bereiken met de grondeigenaren. ●

Doel	**Toerisme als belangrijke economisch drager van het gebied**
Beoogd resultaat	Verhoging van het aandeel van toerisme in de werkgelegenheid (nu 13%, streven is dit percentage terug te krijgen op circa 14).
Acties (prognose)	• Publicatie van de resultaten van het onderzoek onder toeristen. ● • Uitvoeren van twee concrete projecten op basis van een verkenning naar de kansen op het gebied van duurzaamheid. ● • We organiseren een drietal gesprekken met ondernemers en gebiedspartners over de toekomst van de toeristische sector in onze gemeente. ●

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.

Kansen en uitdagingen

Kansen:

- ▲ We verwachten vanuit het Rijk verstevigde inzet op de natuur- en klimaatopgaven in het landelijk gebied. Het Rijk stelt daarbij passende financiële middelen in het vooruitzicht.
- ▲ Diverse partijen zien kansen in de doorontwikkeling van het deelmobiliteitsnetwerk Pak'm. In 2026 zal het netwerk verder uitgebreid en verdicht worden.

Uitdagingen:

- ▼ Netcongestie blijft een structurele rem op uitvoering van de energietransitie, zowel voor lokale opwek als voor bedrijfsgroei en nieuwbouw.
- ▼ De provincie is gestart met de herijking van het beheerplan Natura2000. Dit kan zorgen voor negatieve impact op o.a.de agrarische bedrijven en de bedrijven in de recreatieve sector. Ditzelfde geldt voor de aangekondigde provinciale aanpak van gebiedsgerichte stikstofmaatregelen. Het is de vraag of/hoe deze maatregelen nog zijn in te passen in de gebiedsprocessen.

2.5. Bestuursprogramma 'Duurzaam'

Algemeen

Het programma Duurzaam ontwikkelt zich over het algemeen in een positieve richting, maar de werkelijkheid laat ook zien dat niet alles even snel of soepel gaat. Op veel thema's wordt concreet werk verzet: inwoners maken volop gebruik van regelingen zoals de isolatiesubsidie, energiecoaches en de witgoedwissel, waardoor er daadwerkelijk CO_2-reductie wordt geboekt. Ook binnen de eigen organisatie worden stappen gezet, zoals verdere elektrificatie van het wagenpark, de voorbereidingen van de zonnecarport en het actualiseren van de CO_2-prestatieladder.

Tegelijkertijd zien we dat de energietransitie steeds meer wordt beïnvloed door factoren waar de gemeente beperkt grip op heeft. Netcongestie is hiervan het duidelijkste voorbeeld: versterking van het netwerk kost tijd, de grootste versterkingen moeten plaatsvinden buiten onze gemeente, en het beter benutten van het netwerk ervan vraagt om complexe samenwerking tussen meerdere partijen. Dat remt de uitvoering en maakt dat sommige ambities niet zo snel gerealiseerd kunnen worden als gewenst.

Daarnaast zijn er onderdelen waar de voortgang achterblijft. De voortgang van het Soortenmanagementplan (SMP) loopt vertraging op. Twee eerdere aanbestedingstrajecten hebben niet geleid tot een gunning. Op dit moment onderzoeken we samen met zeven andere gemeenten in West-Overijssel de mogelijkheid om een gezamenlijke aanbesteding te organiseren, zodat het proces efficiënter kan worden voortgezet. Ook binnen circulariteit schuiven diverse maatregelen door naar 2026 of later, bijvoorbeeld vanwege landelijke ontwikkelingen rondom verpakkingsafspraken en onderhandelingen met ketenpartners. Wel is inmiddels de landelijke routekaart Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) ontwikkeld. Daarmee wordt gestreefd naar het verminderen van emissies in de bouw. Het is de bedoeling dat deze routekaart verder wordt uitgewerkt en een convenant, zodat duidelijk wordt welke eisen de gemeente stelt en ondernemers weten welke investeringen ze kunnen doen.

Kortom: er gebeurt veel en veel inwoners en partners doen actief mee. De basis van het programma staat, en op veel fronten is de koers goed zichtbaar in de praktijk. Maar er zijn ook realistische uitdagingen die de uitvoering vertragen, zoals netcongestie, marktproblemen bij natuurinclusieve maatregelen en afhankelijkheid van landelijke of regionale processen. De komende periode zal het vooral aankomen op doorzetten waar het goed loopt, en extra aandacht organiseren op de dossiers waar structurele vertraging dreigt.

Rapportage op de acties uit de begroting

Doel	**Steenwijkerland draagt bij aan een klimaatneutraal Nederland in 2050**
Beoogd resultaat	55% CO2-reductie in 2030 (ten opzichte van 1990).
Acties (prognose)	• We zoeken samen naar geschikte locaties voor energie-infrastructuur. ● • Verkennen van mogelijkheden voor het beter benutten van het huidige netwerk, zoals de smart energy hubs Groot Verlaat en Eeserwold. ● • Uitvoering geven aan het vastgestelde RES-bod van 171 GWh duurzaam opgewekte energie. ■

Toelichting	De ontwikkeling van zonne-energie ligt goed op koers en het grootste deel van de benodigde opwek zit inmiddels in de pijplijn. Het aandeel van het RES-bod dat met wind wordt ingevuld, is vertraagd en onzeker. Het RES-bod wordt mogelijk wel behaald, maar wel later dan 2030.

Doel	**Steenwijkerland aardgasvrij in 2045**
Beoogd resultaat	Elk jaar is er een afname van 3% van het aardgasverbruik.
Acties (prognose)	• Uitvoering van het programma "Gewoon besparen". Het aanbod omvat onder andere het online energieloket, de inzet van energiecoaches, de isolatiesubsidie, de witgoedwissel, het fix-team en de routekaarten. ● • Vaststellen van het Warmteprogramma. ■
Toelichting	• Het Warmteprogramma is in 2025 als concept opgeleverd en gaat begin 2026 de fase van terinzagelegging en besluitvorming in. In Q1 2026 is de Omgevingsvisie vastgesteld, wat een belangrijk fundament biedt voor de verdere uitwerking en besluitvorming rondom het Warmteprogramma. • In 2025 zijn de eerste 8 woningtyperoutekaarten ontwikkeld op basis van maatwerkadviezen van 50 referentiewoningen in de Woldmeenthe, Oostermeenthe en Nieuwe Gagels. Energiecoaches hebben deze stappenplannen gevalideerd bij meer dan 100 aangemelde huiseigenaren. De eerste routekaarten worden in 2026 gepubliceerd, inclusief een plan van aanpak voor uitrol naar de rest van de gemeente.

Doel	**De gemeente is een inspirerend voorbeeld in duurzaamheid**
Beoogd resultaat	Verlagen van de eigen CO2-voetafdruk.
Acties (prognose)	• Start van de bouw van de zonnecarport aan de Vendelweg. ● • Uitvoeren activiteiten Actieplan MVOI (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en Inkopen). ●

Doel	**Steenwijkerland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust**
Beoogd resultaat	Versterking klimaatbestendigheid en geen verdere afname biodiversiteit.
Acties (prognose)	• Versteende plekken in de openbare ruimte, schoolpleinen en parkeerplaatsen vergroenen; afkoppelen van regenwater bij rioolvervangingen en herinrichtingen; realiseren van waterberging zoals wadi's en stimuleren van vergroening via acties, subsidies en educatie. ● • Actualiseren klimaatstresstesten. ● • Opstellen van een Soortenmanagementplan, inclusief natuur inclusieve maatregelen voor natuurvriendelijk isoleren. ■ • Monitoring van de ecologische kwaliteit van de bermen. ●
Toelichting	Het soortenmanagementplan is vertraagd. Er zijn twee aanbestedingstrajecten geweest die niet geleid hebben tot een gunning. We zijn nu samen met zeven andere gemeenten in West-Overijssel aan het onderzoeken of we een gezamenlijke aanbesteding kunnen laten plaatsvinden.

Doel	**Steenwijkerland in 2050 volledig circulair**
Beoogd resultaat	In 2030 wordt 50% minder primaire abiotische grondstoffen gebruikt (mineralen, metalen en fossiele grondstoffen).
Acties (prognose)	• Onderzoeken van de mogelijkheden voor het invoeren van een GRIP-wagen, ter vervanging van de Chemowagen in 2027. ●
Toelichting	De GRIP –wagen (GRondstoffen Inlever Punt) is beschikbaar vanaf 31 augustus 2026 en kan kosten neutraal ingevoerd worden. De GRIP-wagen komt dan in 7 kernen een halve dag per maand te staan.

Doel	**Steenwijkerland hoort tot de beste plattelandsgemeenten voor duurzame mobiliteit**
Beoogd resultaat	Meer inwoners en toeristen verplaatsen zich CO2-neutraal.
Acties (prognose)	• Onderzoek uitvoeren naar de knelpunten en kansen in ons wandelnetwerk. ● • Tot 2028 komen er nog 14 deelfiets-hubs bij in de gemeenten Steenwijkerland, Zwartewaterland en Staphorst. Na afstemming met deze gemeenten starten we met de verdere doorontwikkeling. ●

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.

Kansen en uitdagingen

Kansen:

- ▲ Sterk en groeiend inwonerbereik dankzij energiecoaches, isolatiesubsidie, witgoedwissel, fixteam en straatacties. Dit vergroot het potentieel voor structurele CO_2-reductie.
- ▲ Sterkte samenwerking met netbeheerders en regionale partners.
- ▲ Routekaarten per woningtype bieden een concreet handelingsperspectief voor inwoners en vormen een schaalbare basis voor de warmtetransitie.
- ▲ Doorontwikkeling van MVOI en CO_2-prestatieladder versterkt de voorbeeldrol van de gemeente én biedt ruimte voor verdere verduurzaming van de eigen organisatie.
- ▲ Uitbreiding van deelmobiliteit en deelfietsnetwerken, die aantoonbaar meer gebruikers trekken en bijdragen aan schone mobiliteit.

Uitdagingen:

- ▼ Netcongestie blijft een structurele rem op uitvoering van de energietransitie, zowel voor lokale opwek als voor bedrijfsgroei en nieuwbouw.
- ▼ De uitvoering van het Soortenmanagementplan kent vertraging doordat eerdere aanbestedingsrondes geen gunning hebben opgeleverd. Hierdoor ligt de verdere uitwerking van natuur-inclusieve maatregelen tijdelijk stil. Samen met zeven andere gemeenten verkennen we nu de mogelijkheid om een gezamenlijke aanbesteding te organiseren, wat perspectief biedt om het traject weer op te starten.
- ▼ Uitvoering van projecten vertraagt wanneer externe partijen werkzaamheden moeten combineren, zoals netverzwaring door Enexis bij infrastructurele projecten.

2.6. Bestuursprogramma 'Leefbare steden en kernen'

Algemeen

Hoe houden we onze steden en kernen in onze uitgestrekte en diverse gemeente leefbaar? Dit is de essentie van dit bestuursprogramma 'Leefbare steden en kernen'. Steenwijkerland is een gemeente met veel diversiteit aan kernen. In Steenwijk zijn er weer andere vraagstukken dan in Kalenberg. Deze vergelijking geeft die diversiteit ook mooi weer: waar in Steenwijk "stadse" vraagstukken spelen; speelt de natuur een dominantere rol in onze kernen in en rondom het Nationaal Park. Dit vraagt professie op verschillende uiteenlopende terreinen.

Die professie kun je terugzien in bijvoorbeeld het inrichten van gebiedsteams en de makkelijke contacten die inwoners kunnen maken met de contactambtenaren. De afgelopen jaren hebben we geïnvesteerd in het verbeteren van de bereikbaarheid. En bij de opwaardering van de openbare ruimte het meer betrekken van de inwoners. We investeren komende jaren fors in onder andere onderwijshuisvesting, sportvelden en de openbare ruimte. Maar er zijn ook aandachtspunten: projecten zoals het museum Steenwijk, inclusief herhuisvesting bibliotheek, en het evenementenbeleid stagneren op dit moment.

Rapportage op de acties uit de begroting

Doel	**Opwaardering openbare ruimte**
Beoogd resultaat	Het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte en het vergroten van de tevredenheid van inwoners over de openbare ruimte (bijvoorbeeld openbaar groen, wandelpaden, wegen, fietspaden en parkeerplaatsen).
Acties (prognose)	• Bij het uitvoeren van de onderhoudsplannen houden we rekening met de wensen van inwoners/plaatselijk belangverenigingen voor opwaarderings-projecten in de openbare ruimte. ●

Doel	**Kansen benutten die de regionale verstedelijkingsstrategie biedt**
Beoogd resultaat	Uitwerking van de regionale verstedelijkingsstrategie op het gebied van woningbouw (ambitie van 1.000-1.500 woningen), klimaat, mobiliteit en economie, met bijzondere aandacht voor de integrale ontwikkeling van de Spoorzone Steenwijk.
Acties (prognose)	• Opstellen en uitwerken van de ontwikkelstrategie stadsvisie Steenwijk. ● • Uitwerken van de spoorzone Steenwijk in Novex verband. ●

Doel	**Verbeteren van de bereikbaarheid**
Beoogd resultaat	Verhogen van het fietsgebruik en wandelmogelijkheden.
Acties (prognose)	• Aanleg van het fietspad Oldemarkt-Ossenzijl. ■ • Voorbereiding opwaardering van het fietspad Hamspad. ● • Uitvoeren van een onderzoek naar verbinding pontje, gezamenlijk met de gemeente Weststellingwerf. ●
Toelichting	Dit najaar zou gestart worden met de aanleg van het fietspad Oldemarkt-Ossenzijl. Vanwege de afhankelijkheid met de natuurverbinding die door de provincie wordt ontwikkeld vraagt de voorbereiding wat meer tijd. Daardoor schuiven de aanlegwerkzaamheden door naar 2027.

Doel	**Inwoners, ondernemers en toeristen ervaren een sociaal en fysiek veilige leefomgeving**
Beoogd resultaat	Inwoners, ondernemers en toeristen ervaren een sociaal en fysiek veilige omgeving.
Acties (prognose)	• Voortzetten van de samenwerking binnen de Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE) voor volledige implementatie in het begin van 2026. Binnen deze samenwerking ligt ook de focus op het vergroten van de veiligheid van jeugd en andere kwetsbare groepen. ● • We bereiden ons voor op rampen en crises door inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bewust te maken van risico's en hun rol, de samenwerking met deze groepen te versterken, en ervoor te zorgen dat de gemeentelijke organisatie haar belangrijke taken kan blijven uitvoeren tijdens noodsituaties. ●

Doel	**Stimulerende omgeving voor sport en bewegen**
Beoogd resultaat	Inwoners zijn tevreden over de mogelijkheden om buiten te bewegen en te sporten. We streven naar een verbetering van de cijfers uit 2022: 80%, resp. 72%.
Acties (prognose)	• Opstellen van het meerjarenplan natuurgrasvelden. ● • We starten nieuwe buitenbeweeggroepen in een drietal kernen. ●

Doel	**Voldoende veilig en kwalitatief goed sportaanbod**
Beoogd resultaat	Verenigingen hebben voldoende bestuurskracht en kwalitatief goed (vrijwillig) kader.
Acties (prognose)	• Organisatoren die subsidie aanvragen voor sportevenementen, vragen we een nevenactiviteit *(of aanbod)* te organiseren voor inwoners voor wie bewegen minder vanzelfsprekend is. ●

Doel	**Museum Steenwijk inclusief herhuisvesting bibliotheek, Galerie en Historische vereniging**
Beoogd resultaat	Realisatie van een toonaangevend museum voor inwoners en toeristen waarin de herhuisvesting van de bibliotheek 'Kop van Overijssel' aan de Markt integraal is meegenomen.
Acties (prognose)	• Realiseren werving externe middelen (minimaal € 950.000) om de financiering van de aanpassing en inrichting van de gebouwen rond te krijgen. ▲ • Ontwikkelen van een definitief ontwerp voor het museum en de inrichting daarvan. Ook de museumorganisatie, inclusief governance, krijgt invulling. ▲
Toelichting	Beide projecten 'Museum Spijkervetstallen' en 'Bibliotheek, Galerie en Historische Vereniging Steenwijk e.o. Marktpanden' stagneren sinds oktober 2025 vanwege een budgettekort. Het is aan het nieuwe college (coalitieakkoord) om te besluiten over het museum. Een overdrachtsdocument is voor het nieuwe bestuur gemaakt.

Doel	**Ontwikkeling naar een maatschappelijk educatieve bibliotheek**
Beoogd resultaat	Meer inwoners hebben toegang tot de bibliotheken en nemen deel aan programma's en activiteiten voor betere taalvaardigheid en digitale vaardigheid.
Acties (prognose)	• Het informatiepunt digitale overheid wordt tijdens openingsuren van de bibliotheek bemenst. ● • Opstellen van een meerjarenbeleidsplan. ■
Toelichting	Het meerjarenbeleidsplan is in ontwikkeling. Hierbij trekken we samen op met de gemeenten Staphorst en Zwartewaterland, waarvoor de bibliotheek eveneens werkzaam is. De algemeen beschrijvende hoofdstukken zullen gelijk zijn en per gemeente komen hoofdstukken om de lokale situatie te beschrijven inclusief doelstellingen.

Doel	**Borging kwaliteit evenementen ('evenementen gemeente')**
Beoogd resultaat	Evenementen in de gemeenten sluiten aan op de initiatieven en wensen van inwoners en toeristen en voldoen aan (nieuwe) wetgeving.
Acties (prognose)	• Opstellen van een aangepaste subsidieregeling voor cultuur- en sportevenementen en nadere regels voor vergunningsverlening – en meldingen. ▲
Toelichting	De gemeenteraad heeft het evenementenbeleid van de agenda gehaald. Daardoor is er geen door de raad vastgesteld kader dat als basis dient voor het opstellen van de subsidieregelingen en het actualiseren van de nadere regels. Streven is om in 2026 het evenementenbeleid opnieuw te agenderen.

Doel	**Unilocatie Voorgezet onderwijs**
Beoogd resultaat	Realisatie van één school voor Voortgezet Onderwijs (VO) in Steenwijk.
Acties (prognose)	• Afronden ontwerp Unilocatie. ● • Opstellen overeenkomsten doordecentralisatie Unilocatie. ●

Doel	**Schoolgebouwen die functioneel, veilig, gezond, comfortabel en duurzaam zijn**
Beoogd resultaat	Realisatie van de plannen in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.
Acties (prognose)	• Realisatie nieuwbouw Lisdodde Wanneperveen. ● • Opstellen ontwerp Kindcentrum Sint Jansklooster. ● • Voorbereiden nieuwbouwlocatie basisscholen Vollenhove. ●

Doel	**Gebiedsgericht werken: leren door te doen**
Beoogd resultaat	Vergroten tevredenheid inwoners over hun buurt, kern of gemeente.
Acties (prognose)	• De gebiedsteams ontwikkelen samen met de deelnemende organisaties een integrale operationele agenda met leefbaarheidsvraagstukken. ■
Toelichting	In februari 2023 zijn we gestart met de gebiedsteams. We zijn inmiddels op het moment om de gebiedsteams te evalueren. Dit proces is eind 2025 opgestart en zal in 2026 afgerond worden. Met de uitkomsten wordt het gebiedsgericht werken verder vormgegeven.

Doel	Benutten denk- en doekracht inwoners
Beoogd resultaat	Vergroten van de tevredenheid van inwoners over de manier waarop de gemeente inwoners betrekt bij het maken van plannen.
Acties (prognose)	• We evalueren ons participatiebeleid. Doel is het creëren van een eenduidige werkwijze die voor inwoners helder en herkenbaar is. Bij de evaluatie nemen we ook de wettelijke eisen uit de Omgevingswet en de nieuwe Wet versterking participatie op decentraal niveau mee. Deze wetten verplichten gemeenten om inwoners vroegtijdig te betrekken bij beleidsvorming én bij de uitvoering en evaluatie ervan. Zo bouwen we aan een transparant en toekomstbestendig participatiekader. ■
Toelichting	Er wordt gewerkt aan een toekomstbestendig participatiekader, inclusief duidelijke formats en werkprocessen voor onder meer projectmatig werken. De uitvoering van de bestaande participatie is geëvalueerd en de aandachtspunten daaruit worden meegenomen in de optimalisatie van de participatie en de duurzame borging van participatie binnen de organisatie. Daarbij zal vanzelfsprekend het perspectief van inwoners een positie krijgen.

Projecten/ investeringen

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting:

Stand van zaken projecten/investeringen				
Omschrijving project/investering	**Wordt de planning gehaald?**	**Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?**	**Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?**	**Is de investering/ het project gereed?**
Bestedingsplan:				
1. Herinrichting Coninckswег (riolering)	■			
2. Herinrichting Coninckswег (overig)	■			
3. Fietspad Oldemarkt-Ossenzijl	■			
4. Levensduurverlengende maatregelen wegen	●			
5. Nieuwbouw school Blokzijl	●			
6. Onderwijshuisvesting Vollenhove	●			

Toelichting op de afwijking van de prognose: Herinrichting Coninckswег	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Vertraging op de realisatie van klimaatadaptieve maatregelen in de Coninckswег. De oorspronkelijke planning was realisatie 2026-2027. Dit wordt nu 2027-2028.
Wat zijn de oorzaken?	De nutsbedrijven hebben eveneens een opgave in deze straat. De planning van de nutsbedrijven is door hen bijgesteld naar later in de tijd. Zij starten in 2027. Hierdoor sluit deze niet meer aan op de onze.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Onze werkzaamheden gaan later van start en hierdoor halen we niet de beoogde realisatie in 2027.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er is subsidie toegekend voor de maatregelen voor klimaatadaptatie. De werkzaamheden moeten dan wel voor 1 januari 2028 zijn afgerond.

Welke maatregelen stellen we voor?	We onderzoeken om de klimaatadaptieve maatregelen los van de werkzaamheden van de nutsbedrijven alsnog voor 1 januari 2028 kunnen uitvoeren. Mocht dit niet lukken dan onderzoeken we of we de toegekende subsidie kunnen inzetten in soortgelijke projecten elders in de gemeente.

Toelichting op de afwijking van de prognose: Fietspad Oldemarkt-Ossenzijl	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Vertraging op de realisatie van het fietspad Oldemarkt-Ossenijl.
Wat zijn de oorzaken?	De ontwikkeling van de natuurverbindingszone vraagt meer voorbereidingstijd. Dit is een project van de provincie. Deze verbindingszone doorkruist het beoogde fietspadtracé. Beide ontwikkelingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	De aanlegwerkzaamheden van het fietspad schuiven we door naar 2027.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Mogelijke extra kosten i.v.m. prijsstijgingen.
Welke maatregelen stellen we voor?	Geen.

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.

Kansen en uitdagingen

Kansen:

- ▲ Door intensief samen te werken met inwoners, belangenorganisaties en externe partijen doen we de goede dingen. We bedenken niet alles vanachter ons bureau maar trekken erop uit om goede ideeën op te halen, onze eigen ideeën te toetsen en samen te werken aan de leefbaarheid.
- ▲ Komende jaren worden alle gemeentelijke sportvelden gerenoveerd. Door een goede afstemming met de betrokken sportverenigingen werken we samen aan een goede sportinfrastructuur.
- ▲ Door te investeren in onze infrastructuur voor onder andere wandelen en fietsen versterken we dit netwerk en bevorderen we ook actieve mobiliteit (niet-gemotoriseerd verkeer).

Uitdagingen:

- ▼ Brandstofprijzen stijgen wereldwijd vanwege de crisis in het Midden-Oosten. Deze kostenpoststijging gaan we naar alle waarschijnlijkheid terugzien in onze uitgaven op projecten en in onze bedrijfsvoering.
- ▼ Soms worden onze uitvoeringsplannen, zowel in de openbare ruimte als bij het maatschappelijk vastgoed, doorkruist door de plannen van bijvoorbeeld Nutsbedrijven. Ook de stikstofproblematiek kan invloed hebben op onze uitvoeringsplannen. Hierdoor lopen de uitvoeringsplannen enige vertraging op.
- ▼ Voor de herontwikkeling van het Steenwijkerdiep zijn in het verleden kredieten beschikbaar gesteld. Deze kredieten zijn bepaald op basis van een voorlopig ontwerp.
  De uiteindelijke kosten van de herontwikkeling worden bepaald op basis van het definitieve ontwerp. Een belangrijke kostenpost houdt verband met het verleggen van kabels en leidingen. In de loop van het jaar zullen wij deze kosten verder in beeld brengen, In een raadsvoorstel zullen we de eventuele budgettaire aanpassingen toelichten.
- ▼ De Unilocatie Voortgezet Onderwijs brengt in Steenwijk andere verkeerstromen met zich mee. Zo zal de Vendelweg en Gasthuislaan intensiever gebruikt worden door leerlingen en personeelsleden. Deze ontwikkeling vraagt aanpassingen aan met name de Vendelweg en kruising Gasthuislaan/Zuidveenseweg; het gaat dan om de snelheidslimiet en de herinrichting op deze wegdelen.
- ▼ De Stichting Bibliotheek Kop van Overijssel heeft aangegeven in ‘financieel zwaar weer’ te zitten. Wij zijn met het bestuur van de stichting in gesprek over de situatie en de rol van de

gemeente daarbij. In dit gesprek bekijken wij hoe we een financiële stabiele situatie kunnen creëren in relatie met de vanaf 2027 geldende zorgplicht. Dit jaar komen wij met een plan, waarin we de raad de keuze voorleggen welk voorziening niveau zij in de gemeente willen hebben en welke kosten hierbij horen.

- In heel Nederland loopt het elektriciteitsnetwerk tegen zijn grenzen aan. In veel gebieden is er sprake van netcongestie. De vraag naar stroom en elektrificatie is groot maar de beschikbare stroomcapaciteit is beperkt. In gebieden kan het zijn dat de vraag groter is dan de beschikbare ruimte en deze ruimte moet worden verdeeld. Hiervoor hebben de netbeheerders en het ACM (autoriteit Consument en Markt) een maatschappelijk prioriteringskader opgesteld om bepaalde functies meer prioriteit te geven zoals netcongestieverzachters, veiligheidsdiensten (zoals defensie, zorg, weg en waterbeheer en hulpdiensten) en basisbehoeften (zoals woningbouw en onderwijs). Deze functies hebben voorrang op de nog beschikbare ruimte; andere functie (zoals particuliere laadpalen, aanpassingen particuliere aansluitingen voor bijv. elektrisch koken of een warmtepomp) vallen hierbuiten. Er wordt momenteel hard gewerkt om leidingen en stations te verzwaren en uit te breiden. De verwachting op dit moment is dat het elektriciteitsnetwerk pas op orde is voor de volledige capaciteitsvraag na 2036.

2.7. Bestuursprogramma 'Financiën en dienstverlening'

Algemeen

Door het nemen van (saldo verbeterende) maatregelen, het maken van keuzes voor wat betreft nieuw beleid en het scherper begroten (bijvoorbeeld met betrekking tot de algemene uitkering) kon er een (meerjaren)begroting met een positief resultaat worden vastgesteld. De PPN, de Najaarsnota en de circulaires gemeentefonds zullen de juistheid van deze inschattingen moeten gaan uitwijzen, waarmee zicht gaat ontstaan op de beschikbare financiële ruimte voor de nieuwe programmabegroting (en meerjarenraming) .

Rapportage op de acties uit de begroting

Doel	**Verantwoord omgaan met financiële middelen**
Beoogd resultaat	Een sluitende begroting voor alle jaren is het uitgangspunt. Dit houdt in dat de structurele uitgaven en inkomsten in evenwicht zijn. Met de reeds genomen maatregelen in de begroting 2025 en de voorgenomen maatregelen in deze begroting willen we tot een (structureel) sluitend meerjarenbeeld komen.
Acties (prognose)	• Door het maken van verantwoorde keuzes bieden we het nieuw te vormen college na de gemeenteraadsverkiezingen 2026 een positief meerjarig perspectief aan. ●

Doel	**Voldoende weerstandsvermogen**
Beoogd resultaat	Om financiële tegenvallers op te kunnen vangen is voldoende weerstandsvermogen nodig. Bij een waarde van de weerstandsratio (het kengetal hiervoor) van minimaal 1 is daar sprake van (waarde in begroting 2026: 4,2).
Acties (prognose)	• De ratio voor het weerstandsvermogen komt ruim boven de 1 uit waardoor er geen maatregelen getroffen hoeven te worden. ●

Doel	**Lokale (woon)lasten relatief laag**
Beoogd resultaat	Behoren tot de top 25% gemeenten van Nederland met de laagste lasten. Steenwijkerland staat op plaats 10 van de 342 gemeenten (COELO-atlas 2025[1]).
Acties (prognose)	• We passen alleen een trendmatige stijging en dus geen extra verhoging van de OZB toe, zodat we binnen de genoemde top van de gemeenten blijven. ●

Doel	**Gemeentelijke dienstverlening sluit aan bij de behoefte**
Beoogd resultaat	Rapportcijfer voor klanttevredenheid minimaal een 7.
Acties (prognose)	• We gebruiken enquêtes (voor balies, telefonie, e-diensten, meldingen openbare ruimte, vergunningen) om te weten te komen hoe inwoners onze dienstverlening ervaren: zijn er bijvoorbeeld punten die we kunnen verbeteren, maar ook wat kan hetzelfde blijven, omdat inwoners daar juist tevreden over zijn. ●

[1] Atlas lokale lasten, COELO, www.coelo.nl.

Doel	**Onze communicatie is actief, omgevingsgericht en in duidelijke taal**
Beoogd resultaat	Steeds meer brieven, formulieren en teksten zijn in eenvoudig Nederlands geschreven ('B1-niveau').
Acties (prognose)	• We maken gebruik van het Testpanel (inwoners), Versimpelteam (intern/ambtelijk) en Taalteam (intern/ambtelijk) om brieven en formulieren in duidelijke taal te schrijven. ■
Toelichting	Het project Duidelijke Taal is afgesloten (tijdelijke extra inzet). We werken nog steeds aan duidelijke teksten maar met minder inzet: wel het Testpanel en het Versimpelteam, maar niet meer een Taalteam. Het herschrijven van bestaande teksten heeft nu minder aandacht, de focus ligt op het bieden van ondersteuning bij nieuwe teksten.

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.

Kansen en uitdagingen

Kansen:

▲ Digitalisering: in 2025 is de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS) vastgesteld. Hiermee worden landelijk digitale standaarden ontwikkeld. Deze gaan door verschillende overheden en publieke dienstverleners gebruikt worden. Het principe van 'altijd de juiste deur' voor inwoners en ondernemers hoort bij deze aanpak. Ook AI is onderdeel van de NDS. De ontwikkelingen op dit gebied gaan razendsnel. We zien kansen om AI te gebruiken om onze dienstverlening te verbeteren. En tegelijkertijd ervaren we ook dat er haken en ogen aan zitten. Daarnaast houden we rekening met inwoners -jong en oud(er)- die niet online zaken kunnen of willen doen.

▲ Proactieve dienstverlening: soms lijken regels rondom privacy (AVG) op gespannen voet te staan met dienstverlening. We zien dat hier landelijk meer aandacht voor ontstaat. Zo is er een wetsvoorstel proactieve dienstverlening in de maak. Dit zorgt voor een juridische basis om persoonsgegevens uit te mogen wisselen tussen SVB, UWV en gemeenten. Daarmee wordt het mogelijk om mensen actief te wijzen op hun rechten en mogelijkheden (denk aan een tegemoetkoming in de kosten) in plaats van te reageren op een aanvraag.

Uitdagingen:

▼ Bescherming van data: de grote datalekken die het landelijke nieuws halen dragen bij aan zorgen die inwoners hebben over hun (online) privacy. Het aantal cyberaanvallen neemt toe. En ze zijn ook steeds geavanceerder. Mede door de inzet van AI zijn bijvoorbeeld phishing mails bijna niet van echt te onderscheiden. Als gemeente staan we voor een goede beveiliging van de persoonlijke gegevens van onze inwoners en ondernemers. En gaan we zorgvuldig om met persoonsgegevens en delen niet 'zomaar' gegevens met andere (semi-) overheidsorganisaties.

▼ Verharding en onevenredig beroep op onze dienstverlening: we hebben meerdere voorbeelden van inwoners die medewerkers telefonisch of fysiek onheus bejegenen. Of onevenredig veel aandacht vragen (extreem vaak mailen, bellen, langskomen). Een deel ervan komt door inwoners met psychische klachten. We hebben een werkwijze afgesproken hoe we met deze incidenten en inwoners omgaan. We registreren de incidenten in een register. En we starten met weerbaarheidstrainingen (op maat) voor de hele organisatie.

▼ Juridisering is een ontwikkeling waarbij maatschappelijke zaken in toenemende mate worden vastgelegd in wetten en regelgeving. Dit heeft grote consequenties voor gemeenten. Het kan leiden tot complexe bestuursrechtelijke processen en hoge juridische werkdruk en kosten. Een ander effect kan zijn dat de gang naar de rechter voor inwoners laagdrempeliger wordt. Ook wij merken dat er een toename is in het aantal Woo verzoeken, bezwaren en klachten. Dit betekent dat we moeten investeren in juridische kwaliteit en kwantiteit.

- ▼ Algemene uitkering: het minderheidskabinet heeft een coalitieakkoord opgesteld met diverse gewenste maatregelen om Nederland betaalbaar te houden. De eerder bepaalde koers staat door de wijzigende geopolitieke ontwikkelingen en de oplopende werkloosheid onder druk. De beoogde maatregelen kunnen ook effect hebben op de taken en financiën van gemeenten. Omdat deze plannen eerst nog door een meerderheid van de Tweede Kamer aangenomen moeten worden, is er vooralsnog geen duidelijkheid. Die duidelijkheid hopen we deels via de Mei- en Septembercirculaire te krijgen. Daarnaast moeten de onderzoeken naar herijking van het gemeentefonds dit voorjaar afgerond worden. Mogelijke verschuivingen in de financiën zullen naar verwachting, inclusief demping door een ingroeimodel, vanaf 2027 toegepast gaan worden. Wat de effecten voor onze gemeente zullen zijn, is nog onbekend.

3. Financieel beeld

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk presenteren we een actueel financieel meerjarenbeeld en gaan we nader in op de afzonderlijke posten die dit beeld bepalen. U kunt dan denken aan autonome ontwikkelingen en financiële mutaties. Daarnaast leggen we ter kennisgeving een aantal beleidskeuzes aan u voor die als onvermijdelijk, onuitstelbaar en onvoorzien worden beschouwd.

3.2. Financiële onzekerheden

Algemene uitkering

Het kabinet-Jetten heeft als minderheidskabinet de Voorjaarsnota 2026 opgesteld. Hierin zijn de voorgenomen plannen van het kabinet opgenomen, inclusief de globale inhoudelijke en financiële consequenties voor het Gemeentefonds. De concrete doorrekening per gemeente ontbreekt nog, die volgt pas via het gemeentefonds in de meicirculaire. Omdat deze plannen nog afhankelijk zijn van goedkeuring door een meerderheid van de Tweede Kamer, bestaat er op dit moment onzekerheid over de uiteindelijke doorwerking ervan. Daarnaast zijn diverse voorstellen nog onvoldoende concreet uitgewerkt of roepen onduidelijkheid op in vergelijking met eerder genomen besluiten, waardoor het onzeker is of en hoe deze zich financieel zullen vertalen. De Meicirculaire gemeentefonds moet hierover de gewenste duidelijkheid bieden.
Pas na het verschijnen van deze circulaire kunnen we ook de impact op de hoogte van de uitkering berekenen op basis van de ontwikkeling en actualisatie van de onderliggende maatstaven in combinatie met een aanpassing van de uitkeringsfactor. De huidige raming is gebaseerd op het laatst verstrekte beeld bij de Meicirculaire 2025.

Cao gemeentepersoneel

De afgesloten cao voor het gemeentepersoneel kent een looptijd tot 1 januari 2027. De laatste loonsverhoging à 1,6% gaat ook per die datum in. Of er nog een aanvullende loonsverhoging voor 2027 is te verwachten, is nog onbekend. Er zijn nog geen onderhandelingen gestart.
Dat geldt ook voor de eventuele mutaties in de sociale lasten, de pensioenpremie en de aanpassing van andere arbeidsvoorwaarden (waaronder de mogelijke verhoging van de onbelaste kilometervergoeding). Vooralsnog gaan we uit van een toename van 3% (1,6% per 1 januari 2027 en 1,4% per 1 april 2027).

3.3. Actuele begrotingspositie

Actueel financieel beeld

In tabel 1 treft u het actueel financieel beeld aan.

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2027-2030 zullen we de meicirculaire van het gemeentefonds verwerken. Dan zal duidelijk worden hoe we er vanaf 2026 financieel voor staan.

Tabel 1: Financieel beeld

Meerjarenbeeld (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo door de raad vastgestelde Programmabegroting	**4.461**	**4.888**	**1.294**	**3.166**	
Saldo begroting (toevoegen extra jaarschijf)					**3.346**
Diverse circulaires gemeentefonds en BUIG	976	708	598	491	491
Raadsbesluiten tot en met de vergadering van 22 april 2026	- 2.634	- 2.554	- 454	- 454	- 454
Autonome ontwikkelingen	71	- 709	- 924	- 1.023	- 1.219
Financiële mutaties	- 188	1.466	1.739	1.854	1.462
Beleidskeuzes	-	- 333	- 66	- 65	- 63
Subtotaal	**- 1.776**	**- 1.422**	**893**	**803**	**218**
Waarvan structureel	*- 1.527*	*- 2.238*	*- 621*	*- 845*	*- 1.082*
Waarvan incidenteel	*- 248*	*816*	*1.514*	*1.648*	*1.300*
Saldo PPN	**2.686**	**2.650**	**673**	**2.321**	**2.264**

+ = voordeel

Bij de berekening van het meerjarig saldo is onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele inkomsten en uitgaven (I/S). Onder 'incidenteel' vallen de uitgaven en inkomsten met een eenmalig karakter en een looptijd van maximaal drie jaar. De incidentele uitgaven worden gedekt door een onttrekking aan de Algemene reserve - vrij besteedbaar. Dat geldt niet voor de nieuwe incidentele uitgaven in het lopende jaar (2026). Deze moeten nl. opgevangen worden binnen het begrotings-/jaarrekeningresultaat.

Diverse circulaires

Na het vaststellen van de Programmabegroting 2026-2029 heeft u diverse informatienota's over de circulaires ontvangen. De uitkomsten van de septembercirculaire van het gemeentefonds heeft uw raad al voor de begrotingsbehandeling ontvangen, maar deze is zoals gebruikelijk niet verwerkt in de begroting.

Tabel 2: Diverse circulaires

Meerjarenbeeld (bedragen x € 1.000)	I/S	2026	2027	2028	2029	2030
Diverse circulaires:						
Septembercirculaire 2025	S	- 65	- 254	- 364	- 471	- 471
Septembercirculaire 2025 BUIG	S	962	962	962	962	962
Decembercirculaire 2025	I	79	-	-	-	-
Totaal informatienota's		**976**	**708**	**598**	**491**	**491**
Waarvan structureel		*897*	*708*	*598*	*491*	*491*
Waarvan incidenteel		*79*	-	-	-	-

+ = voordeel

Raadsbesluiten tot en met de vergadering van 22 april 2026

De financiële gevolgen van de besluiten tot en met de raadsvergadering van 22 april 2026 zijn verwerkt in deze nota:

Tabel 3: Raadsbesluiten

Meerjarenbeeld (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Raadsbesluiten tot en met de vergadering van 22 april 2026:					
Belastingverordeningen	238	238	238	238	238
Subsidieregeling OZB maatschappelijke voorzieningen	- 75	- 75	- 75	- 75	- 75
Trajectkeuze rondweg Blokzijl	- 22	- 22	- 22	- 22	- 22
Zonnecarport gemeentehuis	- 1	- 1	- 1	- 1	- 1
Zonnecarport gemeentehuis	- 80	-	-	-	-
Gemeentelijke bijdrage realisatie Unilocatie	- 2.586	- 2.586	- 586	- 586	- 586
Tijdelijke uitbereiding handhaving	- 100	- 100	-	-	-
Aankoop pand Meppelerweg 95 te Steenwijk	- 9	- 9	- 9	- 9	- 9
Totaal raadsbesluiten	**- 2.634**	**- 2.554**	**- 454**	**- 454**	**- 454**
Waarvan structureel	*- 2.454*	*- 2.454*	*- 454*	*- 454*	*- 454*
Waarvan incidenteel	*- 180*	*- 100*	-	-	-

+ = voordeel

Autonome ontwikkelingen

Met autonome ontwikkelingen bedoelen we ontwikkelingen die onontkoombaar zijn en waar we geen invloed op hebben.

Tabel 4a: Autonome ontwikkelingen (meevallers)

Meerjarenbeeld (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Meevallers:					
AU gemeentefonds: compensatie lonen en prijzen (stelpost)	437	3.220	3.105	3.005	3.005
Prijscompensatie inkomsten (2,5%)	-	436	436	436	436
Extra inkomsten OZB a.g.v. areaaluitbreiding	-	59	59	59	59
Bijstelling prijscompensatie	-	-	-	-	-
Totaal meevallers	**437**	**3.715**	**3.600**	**3.500**	**3.500**
Waarvan structureel	*437*	*3.715*	*3.600*	*3.500*	*3.500*
Waarvan incidenteel	-	-	-	-	-

+ = voordeel

AU gemeentefonds: compensatie lonen en prijzen (stelpost)

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2027-2030 worden de werkelijke bedragen op basis van de meicirculaire 2026 van het gemeentefonds berekend en toegevoegd.

Tabel 4b: Autonome ontwikkelingen (tegenvallers)

Meerjarenbeeld (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Tegenvallers:					
Prijscompensatie uitgaven (2,5%)	-	- 984	- 970	- 971	- 972
Stelpost: indexatie lonen en sociale lasten (3%)	-	- 1.080	- 1.220	- 1.220	- 1.220
Indexering jeugdzorg (4%)	-	- 785	- 772	- 772	- 772
Indexering WMO (4%)	-	- 600	- 590	- 588	- 588
Indexering sociaal werk (4%)	-	- 104	- 104	- 104	- 100
Indexering NWG (2026 - aanvulling 2%)	- 48	- 48	- 48	- 48	- 48
Vergroten van de veiligheid en weerbaarheid van politieke ambtsdragers	- 30	- 5	- 3	- 3	-
Begroting Veiligheidsregio IJsselland	-	- 143	- 143	- 143	- 143
Jaarstukken 2025 en Begroting 2027 Omgevingsdienst	54	- 60	- 60	- 60	- 60
Begroting GGD	-	- 161	- 161	- 161	- 161
Extra uitgaven a.g.v. areaaluitbreiding (verlichting, plantsoenen en wegen)	-	- 111	- 111	- 111	- 111
BTW-compensatiefonds (lager restant)	- 343	- 343	- 343	- 343	- 343
Randweg Ossenzijl	-	-	-	-	-
Aanpassen jaarschijf (bermen)	-	-	-	-	- 36
Aanpassen jaarschijf (levensduurverlengende maatregelen)	-	-	-	-	- 42
Aanpassen jaarschijf (routekaart bouwkundig energieneutraal mv 2050)	-	-	-	-	- 12
Aanpassen jaarschijf (routekaart installaties energieneutraal mv 2050)	-	-	-	-	- 21
Aanpassen jaarschijf (bruggen)	-	-	-	-	- 24
Aanpassen jaarschijf (oeverconstructies)	-	-	-	-	- 14
Aanpassen jaarschijf (jachthavens)	-	-	-	-	- 6
Aanpassen jaarschijf (IHP)	-	-	-	-	- 5
Aanpassen jaarschijf (speelvoorzieningen)	-	-	-	-	- 42
Totaal tegenvallers	**- 366**	**- 4.424**	**- 4.524**	**- 4.523**	**- 4.718**
Waarvan structureel	*- 336*	*- 4.419*	*- 4.522*	*- 4.521*	*- 4.718*
Waarvan incidenteel	*- 30*	*- 5*	*- 3*	*- 3*	-

+ = voordeel

Toelichting bij een aantal posten

Stelpost indexatie lonen en sociale lasten

De verwerkte looncompensatie voor 2027 bedraagt 3%. Dit percentage is afwijkend van de raming van het CPB uit het voorjaar van 2026, zoals vastgelegd in onze 'Kadernota financieel beleid gemeente Steenwijkerland.' In de Programmabegroting 2027 zullen we een nadere doorrekening maken van de verwachte loonontwikkeling (salarissen, sociale premies en pensioenen).

Indexering Jeugdzorg, WMO, Sociaal Werk (4%)

De gemeente heeft diverse lopende contracten met verschillende zorgaanbieders (onder andere voor de WMO en Jeugdvoorzieningen). Deze contracten houden zich qua indexatie veelal aan de NZA (Nederlandse Zorg Autoriteit) index. De NZA schat de loonmutatie voor 2027 in op 3,96%. In deze PPN is uitgegaan van een afgeronde gemiddelde index van 4%.

Vergroten van de veiligheid en weerbaarheid van politieke ambtsdragers

Begin 2026 heft de minister aangegeven dat er meer ingezet zal gaan worden op het vergroten van de veiligheid en weerbaarheid van politieke ambtsdragers. Deze investeringen zijn gericht op het tegengaan van agressie en intimidatie, en het ondersteunen van decentrale politici in hun functioneren. Eén van de mogelijkheden is het laten uitvoeren van een veiligheidsscan voor raadsleden. Deze scan is niet verplicht, maar wordt wel door het Rijk geadviseerd. Het rapport van een scan voor raadsleden gaat niet naar de gemeente, maar naar het raadslid zelf. Wanneer uit deze scan aanvullende preventieve veiligheidsmaatregelen volgen (zoals raamfolie, extra hang- en sluitwerk, verlichting, camera's), bestaat voor raadsleden geen recht op vergoeding vanuit landelijke regelgeving. Gemeenten hebben beleidsruimte om hier zelf keuzes in te maken, daarom wordt voorgesteld om hier in totaal € 40.000 budget (periode 2026-2029) voor beschikbaar te stellen.

Veiligheidsregio IJsselland, GGD IJsselland, Omgevingsdienst IJsselland

Van onderstaande gemeenschappelijke regelingen hebben we de begrotingen voor 2027 ontvangen:

- Veiligheidsregio IJsselland;
- GGD IJsselland;
- Omgevingsdienst IJsselland.

Uit deze begrotingen blijkt dat de bijdrage voor de deelnemende gemeenten vanaf het jaar 2027 omhoog gaat. Dat geldt dus ook voor onze gemeente. In totaal gaat het om een extra structurele bijdrage van € 364.000.

Btw-compensatiefonds

In de begroting is een stelpost opgenomen voor de jaarlijkse teruggave van het ongebruikte deel van het landelijk beschikbare btw-compensatiefonds. De verrekening die steeds via de Meicirculaire plaatsvindt vormt het uitgangspunt voor de nieuwe meerjarenraming. De uitname in 2025 blijkt naar verwachting groter te zijn dan ingeschat. Dat betekent dat we minder terugkrijgen, waardoor we ook de structurele stelpost moeten aanpassen.

Randweg Ossenzijl

Eind 2023 is er kennisgenomen van het gewenste tracé voor de ontsluiting van Ossenzijl. Vervolgens hebben we de provincie gevraagd rekening te houden met het gewenste tracé in de ontwikkeling van de Ecologische verbindingszone tussen de Rottige Meenthe en de Weerribben. Zowel richting de provincie als het Rijk is een actieve lobby gevoerd, voor het verwerven van aanvullend krediet voor cofinanciering van een randweg in Ossenzijl. Ook is besloten dat de provincie Overijssel, in samenwerking met Steenwijkerland, een Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse (MKBA) zal

uitvoeren. Deze analyse vormt een belangrijke stap in de verdere besluitvorming over de randweg. Vanuit de gemeente is een krediet à € 5 miljoen beschikbaar gesteld als bijdrage in de totale investering. Zodra er zicht is op de toezegging van de benodigde cofinanciering zullen we de kapitaallasten (en onderhoudskosten) verwerken in het kader voor de begroting. Naar verwachting zal het project nog niet in 2030 gerealiseerd zijn.

Financiële mutaties

Tabel 4c: Financiële mutaties

Totaaloverzicht Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Financiële mutaties:					
Woningbouw	320	350	350	350	-
Werk en economie	232	- 53	- 33	-	-
Samenredzaam	- 160	1.235	1.450	1.550	1.550
Vitaal Platteland	- 30	- 30	-	-	-
Duurzaam	650	-	-	-	-
Leefbare steden en kernen	- 1.015	- 140	- 77	- 81	- 85
Financiën en dienstverlening	- 186	103	49	34	- 4
Totaal financiële mutaties	**- 188**	**1.466**	**1.739**	**1.854**	**1.462**
Waarvan structureel	*- 71*	*279*	*222*	*204*	*162*
Waarvan incidenteel	*- 117*	*1.187*	*1.517*	*1.650*	*1.300*

+ = voordeel

In bijlage 6.1 zijn de structurele en incidentele financiële mutaties of ook wel 'budgetafwijkingen' voor het begrotingsjaar 2026 vermeld en van een nadere toelichting voorzien.

De grootste wijziging betreft de verwerking van de verrekening van de resterende middelen in het kader van de regeling Beschermd wonen. De uitvoering van deze regeling vindt plaats door centrumgemeente Zwolle. Al jaren wordt er landelijk gesproken over doordecentralisatie van deze regeling. Tot nu toe vallen de middelen die Zwolle ontvangt veel hoger uit dan de gemaakte kosten. Het verschil wordt jaarlijks naar rato uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten en in onze ramingen als incidentele inkomst opgenomen. Ook in de komende jaren worden positieve verrekeningen verwacht van rond de € 3 miljoen. De provincie heeft, in haar rol als toezichthouder, bekend gemaakt dat zij het zeker verantwoord vindt als de gemeente deze verrekening tot maximaal 75% als structurele bijdrage raamt. Voorgesteld wordt om € 2 miljoen als structurele verrekening in het kader van de PPN op te nemen en het overige (verder oplopende) deel als incidenteel.

Beleidskeuzes

Om een reëel financieel meerjarenperspectief te kunnen schetsen, zonder nieuw beleid, brengen we uiteraard wel de zogenaamde 'claims' in beeld. Deze claims voldoen aan de drie eerder genoemde criteria: ze zijn onvermijdelijk, onuitstelbaar en onvoorzien. Zie hiervoor hoofdstuk 3.4.

3.4. Beleidskeuzes

In deze PPN worden geen voorstellen voor nieuw beleid gedaan, tenzij de extra benodigde middelen voldoen aan het critrium van de drie O's.

Bij de door ons gemaakte keuzes in de door de organisatie aangedragen 'claims' hebben we geen voorstellen opgenomen voor structurele uitbereiding van de formatie (die afweging willen we overlaten aan de volgende coalitie).
De gemaakte beleidskeuzes zijn in onderstaande tabel opgenomen en daaronder toegelicht.

Tabel 5: Beleidskeuzes

Beleidskeuzes (bedragen x € 1.000)		I/S	Investering	2027	2028	2029	2030
	Werk en economie:						
B2.1	Bijdrage Meerjarige Agenda Regio Zwolle 2027	I	-	- 266	-	-	-
	Totaal beleidskeuzes 'Werk en economie'		**-**	**- 266**	**-**	**-**	**-**
	Leefbare steden en kernen:						
B6.1	Aanpassingen Vendelweg en aanleg rotonde Gasthuislaan (Unilocatie)	S	- 1.080	- 86	- 85	- 83	- 82
B6.1	*Bijdrage SPUK Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen*	S	445	35	35	34	34
	Totaal beleidskeuzes 'Leefbare steden en kernen'		**- 635**	**- 51**	**- 50**	**- 49**	**- 48**
	Financiën en dienstverlening:						
B7.1	Personenlift gemeentewerf	S	- 35	- 3	- 3	- 3	- 3
B7.1	idem, beheerkosten	S	-	- 1	- 1	- 1	- 1
B7.2	Beveiliging werf en de Deukten (camera)	S	- 30	- 7	- 7	- 7	- 6
B7.2	Beveiliging werf en de Deukten (afsluiting deuren)	S	- 35	- 3	- 3	- 3	- 3
B7.2	idem, beheerkosten	S	-	- 2	- 2	- 2	- 2
	Totaal beleidskeuzes 'Financiën en dienstverlening'		**- 100**	**- 16**	**- 16**	**- 16**	**- 15**
	Totaal beleidskeuzes (incl. projecten)			**-333**	**-66**	**-65**	**-63**
	Waarvan structureel	*S*		*-67*	*-66*	*-65*	*-63*
	Waarvan incidenteel	*I*		*-266*	-	-	-

+ = voordeel

B 2.1 Bijdrage Meerjarige Agenda Regio Zwolle 2027

De gemeente is partner in Regio Zwolle en heeft zich gecommitteerd aan de uitvoering van de Meerjarige Agenda 2024–2028. Deze agenda richt zich op het versterken van brede welvaart in de regio, met programma's op het gebied van economie, arbeidsmarkt, duurzame groei & leefkwaliteit en regionale bereikbaarheid.
Eerder is bij de perspectiefnota alleen de bijdrage voor de eerste drie jaren (2024–2026) geclaimd, vanwege de financiële druk in aanloop naar het zogenoemde ravijnjaar. Aangezien de samenwerking meerjarig is en Steenwijkerland structureel profiteert van de regionale inzet, wordt nu alsnog de bijdrage voor 2027 opgevoerd.

De bijdrage voor de basisstructuur van Regio Zwolle worden structureel gefinancierd, het gaat hier om een additionele bijdrage voor 'opgavegerichte thema's. Het gaat om een bijdrage van € 5,82 per inwoner, wat neerkomt op (gebaseerd op inwonerspeil van 2025) € 266.067.

B 6.1 Aanpassingen Vendelweg en aanleg rotonde Gasthuislaan (Unilocatie)

De verkeersmaatregelen in de nabije omgeving van de Unilocatie vormen geen integraal onderdeel van de plannen voor de nieuwe school. Door de ontwikkeling van de Unilocatie naar ca. 1.550 leerlingen en 230 personeelsleden verandert de verkeersstroom naar de school aanzienlijk. Om de achterliggende wijk te ontlasten wordt de uitrit van de school verplaatst naar de Vendelweg. Daarom is ook nodig om de snelheid op de Vendelweg te verlagen. Dat vraagt om een andere inrichting van weg en kruisingen. Bij de kruising van de Gasthuislaan met de Zuidveenseweg is een rotonde nodig om doorstroming op de Zuidveenseweg te houden.

B 7.1 Personenlift gemeentewerf

De ruimten op werf worden de laatste jaren steeds meer gebruikt voor cursussen, overleg, vergaderingen, presentaties etc. De vergaderzaal en kantine bevinden zich op de eerste etage. De toegang tot de genoemde ruimten is alleen door een trap te bereiken, waardoor invaliden en mensen die slecht ter been belemmerd worden in hun aanwezigheid. Ook vanuit de RI&E wordt aandacht gevraagd om hier een lift te plaatsen. Het aanbrengen van een personen lift in de centrale hal is technisch uitvoerbaar en zal de genoemde ruimten bereikbaar maken voor onze minder valide medemensen.

B 7.2 Beveiliging werf en de Deukten

Gezien eerdere incidenten (diefstal in omgeving), de waarde van het aanwezige materieel en het belang van ongestoorde gemeentelijke dienstverlening zijn er maatregelen in het kader van de beveiliging noodzakelijk. Een ieder kan momenteel op ons terrein en bij ons materieel komen, zonder afgeschrikt te worden door camera beveiliging. Voor het waarborgen van de veiligheid van de werf en de Deukten is het aanleggen van een camerasysteem (€ 30.000) en het afsluiten van de laatste ruimte met overheaddeuren van de remise (€ 35.000) noodzakelijk. Dit heeft tot gevolg:

- bescherming van gemeentelijke eigendommen tegen schade en diefstal;
- voorkomen van oneigenlijk gebruik van materieel;
- verhogen van de algemene veiligheid van het terrein.

3.5. Saldoverbeterende maatregelen 2026

In de Programmabegroting 2026-2029 zijn de volgende saldoverbeterende maatregelen verwerkt:
1. Taakstelling organisatie (besparing 4 fte): De inkrimping in de formatie van 4 fte is per 1 januari 2026 verwerkt. In de najaarsnota vindt de rapportage over het totaal van de bedrijfsvoeringskosten, waaronder de personeelslasten, plaats.
2. Taakstelling NoordWestGroep: de taakstelling à € 200.000 is door het bestuur van de NWG overgenomen en verwerkt in hun begroting.
3. WMO (waaronder begeleiding): in de begroting is voor 2026 een taakstelling opgenomen à € 50.00. Deze loopt op tot € 200.000 in 2029. Naar verwachting zal de taakstelling voor dit jaar nog niet gehaald worden, omdat onder andere het werven van een projectleider langer heeft geduurd.
Daarnaast moeten het beleidskader en het normenkader Wmo-begeleiding nog opgesteld worden als nadere uitwerking van de geactualiseerde Wmo-verordening. Aan het realiseren van de financiële taakstelling gaat de invoering van het nieuwe beleids- en normenkader vooraf.
4. Stichting Duurzaamheid Steenwijkerland: de dekking à € 25.000 voor deze stichting vindt plaats uit de ontvangen duurzaamheidsmiddelen 2026 (bekendmaking Septembercirculaire 2025).

In de Programmabegroting 2025-2028 is de volgende saldoverbeterende maatregel verwerkt:
1. Inkomensregelingen (versoberen regelingen bijzondere bijstand): de taakstelling à € 100.000 is in 2026 eenmalig verlaagd met € 50.000. In de Najaarsnota 2025 hebben we aangegeven dat deze besparing ruimschoots werd gehaald, maar dat er onzekerheid bestond over het structurele karakter van het gedeelte dat hoger uitviel dan de getroffen maatregel. Ook op dit moment verwachten we dat op de overige onderdelen van de bijzondere bijstand een tekort zal ontstaan. Vanwege de macro economische ontwikkelingen is het lastig om verder dan 2026 te kijken. Daarom laten we deze taakstelling voorlopig ongewijzigd (2026 € 50.000 en vanaf 2027 € 100.000).

3.6. Ontwikkeling reservepositie

De voorstellen in de voorliggende PPN leiden, vanwege de per saldo geraamde positieve begrotingssaldi, tot een verbetering van onze vermogenspositie. Incidentele uitgaven en inkomsten in de jaren 2027 tot en met 2030 komen ten laste van de Algemene reserve - vrij besteedbaar. Dat geldt niet voor de budgetafwijkingen 2026, deze komen ten laste/gunste van het begrotingssaldo/jaarrekeningresultaat.

Hoe de Algemene reserve - vrij besteedbaar zich de komende jaren daadwerkelijk gaat ontwikkelen valt moeilijk te voorspellen, omdat dat mede afhankelijk is van de jaarrekeningresultaten.

3.7. Begrotingssubsidies 2026

Met het vaststellen van de programmabegroting 2026-2029 zijn de middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van het beleid. Een deel van deze middelen wordt door het college ingezet door een gemeentelijke subsidie/bijdrage te verstrekken.

In diverse subsidiebrieven wordt voor het besluit van de verstrekking verwezen naar de vastgestelde begroting. Het gaat hier om subsidies waarvoor geen aparte onderliggende subsidieregeling van toepassing is, maar waar de gemeente ervoor gekozen heeft om het subsidiebedrag te verstekken conform de benoeming in de programmabegroting. Voorwaarde voor een begrotingssubsidie is dat de begroting de subsidieontvanger en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld, vermeldt. Dit staat in artikel 4:23, derde lid, onderdeel c, van de Algemene wet bestuursrecht.

Al enige jaren ontbreekt een dergelijk specifieke aanduiding in de begroting. Dat maakt dat formeel geen sprake is van een begrotingssubsidie.
Door alsnog het subsidieoverzicht voor 2026 vast te stellen (zie bijlage 5 B), wordt deze tekortkoming hersteld. Met ingang van de programmabegroting 2027 e.v. zal dit overzicht weer standaard als bijlage opgenomen worden.

4. Kaders Programmabegroting

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de kaders voor de samenstelling van de Programmabegroting 2027-2030 opgenomen. De financiële vertaling van een deel van deze kaders is reeds meegenomen in voorliggende PPN. De kaders zijn in beginsel gebaseerd op de door uw raad vastgestelde 'Kadernota Financieel beleid gemeente Steenwijkerland'[2], tenzij voorgesteld wordt om daar van af te wijken.

4.2. Kaders

Onderstaand treft u de kaders aan voor o.a. de prijs- en loonindexcijfers en de te hanteren rekenrente. De met een (*) aangegeven onderdelen zijn reeds verwerkt in de Perspectiefnota.

Tabel 6: Kaders voor de Programmabegroting 2027-2030

Omschrijving	**Kader**
Raadsbesluiten (*)	t/m de raadsvergadering van 22 april 2026
Lonen (incl. sociale lasten) (*)	3%
Prijsinflatie inkomstenbudgetten inclusief te ontvangen subsidies en belastingen (*)	2,5%
Prijsinflatie uitgavenbudgetten inclusief te verstrekken subsidies en te betalen belastingen (*)	2,5%
Prijsinflatie Grondexploitatie uitgavenbudgetten	3,0%
Prijsinflatie Grondexploitatie inkomstenbudgetten	2,5%
Rente Grondexploitaties	0,60%
Rekenrente (omslagpercentage) Algemene middelen en Grondexploitatie	0,6%
Marktrente (*)	3,0%
Areaaluitbreiding door grondgebiedsbestemmingen: - openbaar groen - wegen en wegmeubilair - openbare verlichting	230 woningen
Tarief 2026 voor het prestatiecontract	€ 107
Aantal woonruimten per 1-1-2026 (geraamde groei 2026) (*)	20.689 (230)
Aantal inwoners per 1-1-2026 (geraamde groei 2026) (*)	45.925 (250)
Algemene uitkering uit het gemeentefonds (*)	Septembercirculaire 2025, Decembercirculaire 2025 *NB de meicirculaire 2026 verschijnt eind mei/begin juni. Wij zullen uw raad daarover via een afzonderlijke informatienota informeren*.

4.3. Loonkostenontwikkelingen

Voor 2027 wordt in de actuele raming van het CPB uitgegaan van een stijging van de lonen en sociale lasten van 4,1%[3]. Mede gezien de recent afgesloten cao's in andere overheidslagen is in deze PPN een lagere indexatie van 3% gehanteerd.

[2] Laatst gewijzigd op 13 mei 2025.
[3] Centraal Economisch Plan, Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers, CPB maart 2026.

4.4. Prijsinflatie exploitatiebudgetten en kostenplaatsen

Voor de uitgaven- en inkomstenbudgetten gaan we uit van een prijsindexatie van 2,5%. Dit percentage is overeenkomstig de meest actuele index voor het prijsgedeelte van het Bruto Binnenlands Product (BBP)[4].

Dit prijsindexcijfer cijfer hanteren we zowel voor de inkomsten- als uitgavenbudgetten, tenzij er bijvoorbeeld andere contractuele afspraken zijn gemaakt, bijvoorbeeld met aanbieders in het sociaal domein. Deze afspraken zijn veelal in regionaal verband gemaakt. Zo hebben we in voorliggende PPN voor het sociaal domein veelal gerekend met een prijscompensatie van 4%.

4.5. Prijsinflatie Grondexploitatie

Voor de gemeentelijke Grondexploitaties wordt een afwijkend percentage gehanteerd voor zowel de kosten- als de opbrengstenkant.

Kostenstijging
In de gemeente Steenwijkerland is het gebruikelijk om de parameter kostenstijging te baseren op het langjarig gemiddelde van de GWW-index (Grond, Weg- en Waterbouw). Deze index wordt toegepast op basis van de 'bouwkostenindex', een reeks gebaseerd op de directe kosten voor arbeid, materieel en materiaal. De index blijft ongewijzigd ten opzichte van de huidige Programmabegroting.

Opbrengstenstijging
Er is in Nederland geen database beschikbaar waarin de prijsontwikkeling van bouwgrond wordt bijgehouden. In de gemeente Steenwijkerland wordt de parameter opbrengstenstijging gewoonlijk gebaseerd op het langjarig gemiddelde van de Consumentenprijsindex (CPI) van het CBS.
Op dit moment hanteren we in de Grondexploitaties een parameter opbrengstenstijging van 1,5%. Voor de komende begrotingsperiode blijft de parameter opbrengstenstijging verhoogd naar 2,5%.

4.6. Rente

De rekenrente (het omslagpercentage) is gebaseerd op de te betalen minus te ontvangen rente in een jaar gedeeld door 0,6% van de boekwaarde van de investeringen per 1 januari van het desbetreffende jaar. Voor het aantrekken van langlopende geldleningen voor de financiering van de geraamde investeringen en toekomstige investeringen (bestedingsplan) wordt een marktrente van 3,0% gehanteerd. Het totaal benodigde rentebedrag wordt herrekend en opgenomen in de programmabegroting op basis van het bestedingsplan dat op dat moment voorligt aan de raad ter vaststelling.

[4] Centraal Economisch Plan, Prijs Bruto Binnenlands Product, CPB, maart 2026.

4.7. Loon- en prijsinflatie subsidies

In vele gevallen kennen gesubsidieerde instellingen voor hun producten een vergelijkbare kostenopbouw als gemeenten. De bekostiging van deze producten vindt (deels) plaats door gemeenten in de vorm van een subsidie. Hiervoor wordt de gemeente niet afzonderlijk gecompenseerd in het accres van de Algemene uitkering van het gemeentefonds. Compensatie van de gesubsidieerde instellingen vindt normaliter plaats overeenkomstig het door de gemeente gehanteerde percentage voor prijsstijgingen. Voor 2027 wordt voor te verstrekken subsidies een loon- en prijsinflatiepercentage gehanteerd van 2,5%.

4.8. Prijsinflatie gemeentelijke belastingen en rechten

Voor gemeentelijke belastingen en rechten wordt dezelfde prijsindex als voor exploitatiebudgetten gehanteerd. Voor 2027 komt dit uit op 2,5%.

Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing worden wijzigingen in de kosten in beginsel doorberekend in de tarieven (gesloten huishouding). Bij het vaststellen van de begroting 2025 is een extra stijging van het afvalstoffentarief (2026 € 29; 2027 € 14 en 2028 € 2) en de rioolbelasting (2026 t/m 2028 5%) voorzien. Om grote tariefschommelingen te voorkomen, maken we gebruik van de egalisatievoorziening reiniging en de egalisatievoorziening riolering. De tarieven voor afval en riool in 2027 zijn op dit moment niet bekend. In de Programmabegroting 2027-2030 zullen we de precieze kosten voor uw raad inzichtelijk maken en een voorstel doen voor de daarvan afgeleide tarieven in 2027.

Toeristenbelasting

In het kader van de tarieven Toeristenbelasting is al eerder besloten om deze vanaf 2026 te gaan afronden naar € 0,05 of € 0,00. Daarnaast is er een motie aangenomen om de ondernemers eerder te informeren over de inflatiecorrectie die toegepast gaat worden. Hoewel de gemeenteraad pas in december de belastingtarieven officieel vaststelt, is er vaak in de PPN al zicht op de hoogte van de inflatiecorrectie voor het daaropvolgende jaar. We stellen daarom voor om de tarieven Toeristenbelasting voor 2027 als volgt vast te stellen:

- Overnachting(en) in een mobiel kampeeronderkomen (tent, tentwagen, kampeerwagen of toercaravan): € 1,60 per persoon per nacht (2026: € 1,54).
- Overige overnachting(en): € 2,35 per persoon per nacht (2026: € 2,26).

4.9. Tarief voor het prestatiecontract

Met het prestatiecontract kunnen interne uren worden doorbelast aan projecten. Jaarlijks wordt het uurtarief opnieuw berekend door rekening te houden met de stijging van de loonkosten. Voor 2026 hanteren we een tarief van € 104. Als rekening wordt gehouden met een stijging van de loonkosten met 3%, komt het tarief voor 2027 uit op afgerond € 107.

4.10. Groei aantal woningen

Op basis van de kadernota mag bij de rioolrechten, de afvalstoffenheffing, het huishoudelijk afval en de onroerendezaakbelastingen rekening worden gehouden met de groei van het aantal woningen in 2027. We houden rekening met een groei van 230 woningen.

4.11. Groei aantal inwoners

Per 1-1-2026 heeft de gemeente Steenwijkerland 45.925 inwoners (voorlopig cijfer). Ten opzichte van de stand 1-1-2025 zien we een toename van 208 inwoners. Gezien de gemiddelde groei in de afgelopen jaren gaan we voor 2027 uit van een toename van 250 inwoners.

5. Bijlage Financiële mutaties

Deze bijlage geeft de mutaties met nadere toelichting voor het jaar 2026 weer, inclusief de financiële doorwerking naar latere jaren.

Totaaloverzicht Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2026	2027	2028	2029	2030
Financiële mutaties:							
Woningbouw		-	320	350	350	350	-
Werk en economie		-	232	- 53	- 33	-	-
Samenredzaam		-	- 160	1.235	1.450	1.550	1.550
Vitaal Platteland		-	- 30	- 30	-	-	-
Duurzaam		-	650	-	-	-	-
Leefbare steden en kernen		- 370	- 1.015	- 140	- 77	- 81	- 85
Financiën en dienstverlening		- 95	- 186	103	49	34	- 4
Totaal financiële mutaties		**- 465**	**- 188**	**1.466**	**1.739**	**1.854**	**1.462**
Waarvan structureel	*S*		*- 71*	*279*	*222*	*204*	*162*
Waarvan incidenteel	*I*		*- 117*	*1.187*	*1.517*	*1.650*	*1.300*

+ = voordeel

Woningbouw

Woningbouw (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2026	2027	2028	2029	2030
1 Tijdelijke woningen Ossenzijl	I	-	- 30	-	-	-	-
2 Investeringsplan 2018 sociale huurwoningen noordelijke kernen	I	-	- 200	-	-	-	-
2 *Dekking uit reserve Volkshuisvesting*	I	-	200	-	-	-	-
3 Realisatiestimulans woningbouw	I	-	350	350	350	350	-
4 Startersleningen	I	-	- 500	-	-	-	-
4 *Dekking uit reserve Volkshuisvesting*	I	-	500	-	-	-	-
Totaal 'Woningbouw'		**-**	**320**	**350**	**350**	**350**	**-**

+ = voordeel

Financiële mutatie F 1.1: Tijdelijke woningen Ossenzijl	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er is een overschrijding ontstaan van € 30.000 op de begrote uitgaven.
Wat zijn de oorzaken?	De inschatting/ramingen m.b.t. de gesteldheid van de bouwgrond voor het plaatsen van tijdelijke woningen Ossenzijl blijkt achteraf verkeerd ingeschat. Daarnaast bleek ook nog dat funderingsconstructies grond/woning zwaarder uitgevoerd moesten worden. Hierdoor ontstaan er over de gehele lijn van ramingen tegenvallers van in totaal € 30.000.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Zonder deze extra kosten te betalen kunnen de woningen niet opgeleverd worden.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een eenmalig tekort van € 30.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 30.000 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie F 1.2: Investeringsplan 2018 sociale huurwoningen noordelijke kernen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er is een overschrijding ontstaan van € 200.000 op de begrote uitgaven.
Wat zijn de oorzaken?	In 2018 zijn er prestatieafspraken gemaakt met woningcorporaties voor het toevoegen van sociale huurwoningen. Doordat de laatste projecten op zich lieten wachten door vertragingen in procedures en vergunningen, andere projecten duurder uitvielen en de ramingen nooit zijn bijgesteld is er nu een tekort van € 200.000 euro om het laatste project marktplein in Oldemarkt af te maken / op te leveren.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja. In 2018 zijn wij samen met de woningcorporaties een investeringsverplichting aangegaan voor de realisatie van sociale huurwoningen.

Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Zonder deze extra middelen kan het project Voormalig gemeentehuis Oldemarkt niet afgemaakt worden.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een eenmalig tekort van € 200.000. Voorgesteld wordt om dit te dekken vanuit de reserve Volkshuisvesting.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 200.000 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie F 1.3: Realisatiestimulans woningbouw	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De Realisatiestimulans woningbouw is een landelijke regeling die gemeenten beloont voor het versnellen en realiseren van betaalbare woningen (sociale huur, middenhuur, betaalbare koop) in de periode 2025–2029. Gemeenten ontvangen een vaste bijdrage van € 7.000 per start van de bouw. De regeling is gericht op het behalen van de doelstelling van 100.000 woningen per jaar. Naar verwachting voldoen jaarlijks 50 woningen aan de genoemde criteria.
Wat zijn de oorzaken?	N.v.t.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Extra incidentele inkomsten.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel voordeel à € 350.000 per jaar voor de jaren 2026 t/m 2029.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie F 1.4: Startersleningen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er is een bedrag van € 500.000 nodig om in 2026 meerdere startersleningen aan te kunnen bieden.
Wat zijn de oorzaken?	Omdat de Gemeente Steenwijkerland focus heeft op het aanbieden van betaalbare woningen en ook kansen wil aanbieden aan de jongeren/starters in onze Gemeente, is er sinds eind 2023 weer budget beschikbaar gesteld voor startersleningen via SVn. Er zijn de afgelopen periode veel startersleningen aangevraagd waardoor er geen middelen meer beschikbaar zijn. Hieruit blijkt een duidelijke behoefte aan de starterslening.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	We helpen starters op de woningmarkt om eerder een woning te kunnen kopen.

Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Dit bedrag wordt onttrokken aan de reserve Volkshuisvesting. Het bedrag wordt gestort in het fonds bij SVn voor de starterslening van de gemeente Steenwijkerland. Het is een revolverend fonds. De middelen komen weer terug in het fonds. Mocht de gemeente stoppen met de starterslening, dan komen de middelen, afhankelijk van de looptijd van de dan nog lopende leningen, terug in het fonds.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structureel effect?	Het gaat om een eenmalige storting in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Werk en economie

Werk en economie (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2026	2027	2028	2029	2030
1 Duurzaamheid & toerisme	I	-	-	- 70	-	-	-
1 *Dekking uit budget Economische koers*	I	-	-	70	-	-	-
2 Verkoop pand Steenwijkerdiep 107	I	-	285	-	-	-	-
3 Gebiedsarrangement	I	-	- 53	- 53	- 33	-	-
Totaal 'Werk en economie'		**-**	**232**	**- 53**	**- 33**	**-**	**-**

+ = voordeel

Financiële mutatie nr. F 2.1: Duurzaamheid en toerisme	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Een van de belangrijke thema's van de door de gemeenteraad vastgestelde economische koers is duurzaamheid en toerisme. Daar zijn middelen voor gereserveerd (o.a. de tijdelijke uitbreiding van de formatie voor de jaren 2025 en 2026). Nog niet alle activiteiten zijn (volledig) uitgevoerd of zijn vertraagd. Het betreft een eenmalig bedrag van € 70.000.
Wat zijn de oorzaken?	De uit te voeren activiteiten waren complexer dan bij aanvang was verwacht. Ook door ziekte heeft de uitvoering vertraging opgelopen. Daardoor zijn aantal onderdelen (nog) niet afgerond.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Er is geen sprake van een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het in de economische koers genoemde accent op duurzaamheid en toerisme kan met deze middelen alsnog worden gelegd en de activiteiten worden uitgevoerd, waardoor de doelen alsnog in 2027 kunnen worden behaald.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het gaat om extra eenmalige middelen voor het verlengen van de tijdelijke formatie uitbreiding.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Er zijn geen (bestaande) budgetten beschikbaar die dit kunnen opvangen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 70.000 in 2027. Voorgesteld wordt om dit te dekken uit het beschikbare budget voor Economische koers.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	We staan voor grote opgaven, zoals de energietransitie, de verduurzamingsopgave en klimaatadaptatie. We stellen ondernemers in staat proactief te acteren op deze kansen. We weten ook dat vooral het midden- en kleinbedrijf en de vele familiebedrijven het lastig vinden om dit zelf te organiseren en in te spelen op de opgaven die op ons afkomen. Samen met ondernemers(organisaties) willen we stappen zetten in deze transities om klaar te zijn voor de toekomst. Bedoelde financiële middelen zijn bedoeld om dit verder te faciliteren en te stimuleren.

Financiële mutatie nr. F 2.2: Verkoop pand Steenwijkerdiep 107	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er ontstaat een eenmalige opbrengst door de verkoop van het pand aan het Steenwijkerdiep van € 285.000. Er staat geen boekwaarde meer tegenover.
Wat zijn de oorzaken?	Het pand aan het Steenwijkerdiep 107 is verkocht.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.

Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een eenmalig voordeel in 2026 van € 285.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel voordeel à € 285.000 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 2.3: Gebiedsarrangement	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Deze aanpassing betreft een financiële bijstelling van het gemeentelijke aandeel in enkele deelprojecten van het Gebiedsarrangement 'Kop van Overijssel' De mutatie is noodzakelijk om het totaal aan eigen bijdragen in lijn te brengen met de vereiste cofinanciering en om de begroting sluitend te krijgen. <table><tr><td>Onderdeel</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>1b. Toekomstbestendige evenementen</td><td>€20.000</td><td>€20.000</td><td></td></tr><tr><td>1d. Groene Toegangspoorten</td><td>€33.250</td><td>€33.250</td><td>€33.250</td></tr></table>Dit is een totaalbijdrage van € 139.750 voor de komende 3 jaar (tot eind van uitvoeringsperiode van het arrangement).
Wat zijn de oorzaken?	Mei 2025 hebben we een aanvraag gedaan voor het gebiedsarrangement 'Kop van Overijssel'. Hiervoor is eind oktober een beschikking binnengekomen van € 1.240.851 en € 415.000 cofinanciering van de Provincie Overijssel. Dit is lager dan de gevraagde bijdrage en de inzet van onze eigen uren was beperkt inzetbaar. Dit maakt dat de eigen bijdrage van Steenwijkerland (STWL) niet volledig gedekt was binnen de eerder opgestelde begroting. Om de financiering sluitend te krijgen en aan te sluiten bij de bijdrage van het Rijk, is de verdeling van projectbudgetten per gemeente aangepast. De totale begroting voor het gebiedsarrangement gaat in zijn totaliteit om € 2.456.505. Ten aanzien van Steenwijkerland gaat het in zijn totaliteit om een totale begroting van € 1.327.755, waarvan € 787.847 wordt gedekt door een bijdrage van het Rijk, € 184.500 door een bijdrage van de provincie, € 117.712 door een bijdrage van andere gemeenten. Dan resteert er nog een bedrag van € 237.696 als bijdrage voor de gemeente Steenwijkerland. Voor een bedrag van € 87.500 kan binnen bestaande budgetten nog dekking gevonden worden en € 10.446 dient beschikbaar gesteld te worden aan uren. Per saldo ontbreekt er dan nog een bedrag van € 139.750.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	De aanvullende bijdrage is noodzakelijk om het gebiedsarrangement en de projecten die daarbij horen te realiseren.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een tekort in de jaren 2026 t/m 2028 van resp. € 53.250, € 53.250 en € 33.250.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Binnen bestaande budgetten is al 3 x € 25.000 voor leefbaarheidsagenda's = € 75.000 en 3 x € 4.167 voor beleefbare routes = € 12.500 beschikbaar. Daarnaast wordt het programmamanagement van 3 x € 3.482 aan interne uren beschikbaar gesteld.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Deze besparing is al in het aangevraagde bedrag verrekend.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	We komen een eenmalig bedrag van € 139.750 tekort, te weten: 2026: € 53.250 / 2027: € 53.250 / 2028: € 33.250 Hiernaast worden er nog bedragen ontvangen van het Rijk van € 787.847, Provincie € 184.500 en van andere gemeenten € 117.712.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Samenredzaam

Samenredzaam (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2026	2027	2028	2029	2030
1 Inkomensregelingen	S	-	- 1.728	- 1.363	- 1.363	- 1.363	- 1.363
2 Alleenverdienerscompensaties	I	-	- 15	- 15	-	-	-
3 Leerlingenvervoer	S	-	- 80	- 80	- 80	- 80	- 80
4 GGD/RSJ besluit contractmanagement	S	-	- 32	- 32	- 32	- 32	- 32
5 Beschermd wonen	S	-	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
5 Beschermd wonen	I	-	-	1.000	1.200	1.300	1.300
6 WMO Begeleiding Zorg in Natura	S	-	- 275	- 275	- 275	- 275	- 275
7 Trainingen AVE	I	-	- 30	-	-	-	-
Totaal 'Samenredzaam'		**-**	**- 160**	**1.235**	**1.450**	**1.550**	**1.550**

+ = voordeel

Financiële mutatie nr. F 3.1: Inkomensregelingen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er wordt een tekort van € 1.727.530 verwacht op het taakveld inkomensregelingen, waaronder de Participatiewet-uitkeringen, Loonkostensubsidies (LKS), Ioaw/Ioaz, Bijzondere bijstand, minima-regelingen en schuldhulpverlening vallen.
Wat zijn de oorzaken?	Taakstelling huisvesten statushouders, meer mensen met complexe (multi)problematiek in de uitkering, kostenstijging per uitkering van € 17.200 in 2025 naar verwachting € 18.800 in 2026.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Het verstrekken van bijstandsuitkeringen en van loonkostensubsidies is een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat vanaf 2026 een tekort ter hoogte van € 2.427.530. Met de BUIG indexering van die wij krijgen via de Septembercirculaire 2026 ontvangen we naar verwachting € 700.000 extra aan inkomsten. Daarnaast verwachten wij dat we meer geld krijgen vanuit het Rijk, omdat er meer mensen instromen. Vanaf 2027 rekenen we op een bedrag van structureel € 365.000 ook hiervan verwachten wij dat dit ons tegemoet komt via de Septembercirculaire. Per saldo komt het tekort daardoor lager uit.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	In de komende jaren verwachten wij de volgende nadelen: 2026: € 1.727.530. 2027 en verder: € 1.362.530
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Door de stijging van het aantal uitkeringen en de LKS is het de verwachting dat het te ontvangen Buigbudget van het Rijk (voor het verstrekken van uitkeringen) ook stijgt. In de septembercirculaire 2026 houden we rekening met een stijging van € 700.000 als gevolg van prijsmutaties. Daarnaast verwachten wij door de volume groei ook een extra bedrag te ontvangen, dit komt neer op € 365.000. Deze bedragen zijn verrekend in het verwachte tekort. In de Septembercirculaire wordt het definitieve budget voor 2026 bekend gemaakt. Dit gebruiken we als basis voor de raming 2027 (van constante prijzen naar lopende prijzen, zowel aan de uitgaven- als de inkomstenkant).

Nadere toelichting:

- We verwachten dat het aantal mensen met een uitkering van gemiddeld 734 in 2025 stijgt naar gemiddeld 777 in 2026. De gemiddelde uitkering kwam in 2025 in werkelijkheid uit op € 18.000, terwijl we uitgingen van een gemiddelde van € 17.200. Voor 2026 houden we rekening met een prijsindexatie en gaan we uit van een gemiddelde uitkering van € 18.800.
- Het aantal Ioaz-/ Ioaw'ers waren gemiddeld in 2025: 22 in 2026 verwachten we dat dit er 21 zijn. De hoogte van deze uitkering stijgt van € 17.800 naar € 20.900 in 2026.
- Voor de uitgaven hebben we rekening gehouden met een prijsindexatie. Wij verwachten ook dat het BUIG-budget wordt geïndexeerd. Wij verwachten daarom een structurele prijsstijging van het budget van € 700.000. Dit is dus een voordeel op de inkomsten.
- Omdat er meer mensen instromen, verwachten wij ook vanaf 2027 meer budget te krijgen via de BUIG. Wij verwachten dat het extra budget door deze volumegroei toeneemt vanaf 2027 met een structureel bedrag van € 365.000. Ook dit bedrag verwachten wij weer aan extra inkomsten.

Financiële mutatie nr. F 3.2: Alleenverdienerscompensaties	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er wordt een tekort van € 15.000 verwacht op het taakveld inkomensregelingen, waaronder de Participatiewet-uitkeringen, Loonkostensubsidies (LKS), Ioaw/Ioaz, Bijzondere bijstand, minima-regelingen en schuldhulpverlening vallen.
Wat zijn de oorzaken?	Uit de Bijzondere Bijstand worden nu de tegemoetkomingen in het kader van de *Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek* (WTRAP) betaald. Voor deze regeling ontvangen we echter een bedrag van € 45.000 in de A.U.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek (WTRAP). De WTRAP biedt een tijdelijke (2025-2027) vaste tegemoetkoming aan alleenverdienende huishoudens om te voorkomen dat zij door ongelijke fiscale afbouwpaden onder het bestaansminimum terechtkomen.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Omdat het een tijdelijke regeling betreft tot en met 2027 vragen we voor 2026 en 2027 incidenteel €15.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Structureel overhevelen van het benodigd bedrag naar het taakveld inkomensregelingen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Voor 2026 en 2027 incidenteel nadeel à € 15.000. Eind 2026 zullen we beoordelen of dit budget voldoende is. Indien nodig komen we hierop terug in de NJN of bij de PPN 2027.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	In 2027 zien of de regeling verlengd wordt.

Financiële mutatie nr. F 3.3: Leerlingenvervoer	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er wordt een structureel tekort à € 80.000 verwacht op het leerlingenvervoer.
Wat zijn de oorzaken?	Er maken meer kinderen gebruik van het leerlingenvervoer en er worden grotere afstanden afgelegd. De NEA indexatie (autonoom) en specifiek medisch vervoer voor een kind zijn tevens factoren die het tekort veroorzaken.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, leerlingenvervoer verzorgen voor kinderen die vanwege beperking of afstand niet zelfstandig naar de dichtstbijzijnde passende school kunnen reizen is wettelijk verplicht.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Er is geen bijbehorend programmadoel geformuleerd.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een structureel tekort à € 80.000 vanaf 2026.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	We hebben geen mogelijkheden om de aanspraak te beperken. We zijn heel kritisch op het toekennen van leerlingenvervoer. Als onderdeel van de taakstelling kijken we naar individuele casuïstiek .
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Er wordt geen bedrag bespaard.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Structureel nadeel à € 80.000 vanaf 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 3.4: GGD/RSJ besluit contractmanagement	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In april 2025 heeft het bestuur van RSJ een besluit genomen over de inrichting van het contractmanagement en de hieraan gekoppelde personele capaciteit.
Wat zijn de oorzaken?	Het contractmanagement RSJ ontwikkelt naar een proactieve werkwijze waardoor beter gestuurd kan worden op contractafspraken, doelen en partnerschap met aanbieders. En wordt uitvoering gegeven van professioneel en proactief contractmanagement.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Er is sprake van een gemeenschappelijke regeling.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	In 2025 is het traject voor doorontwikkeling van inkoop en contractmanagement afgerond. De uitgaven zijn nodig voor sturing op de aanbieders die jeugdzorg leveren.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een structureel hogere bijdrage voor de gemeente in de exploitatie van € 32.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen besparing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2026 en wat is het structurele effect?	Structureel nadeel à € 32.000 vanaf 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 3.5: Beschermd wonen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Een overschot op het regionale budget Beschermd wonen. De voorlopige uitkomst over het boekjaar 2025 is door de centrumgemeente verstrekt. Ook is er een meerjarenraming opgesteld.
Wat zijn de oorzaken?	Zie hierboven.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Beschermd wonen is een wettelijke taak die nog steeds niet doorgedecentraliseerd is naar de individuele gemeenten. Centrumgemeente Zwolle voert deze taak voor ons uit. Omdat de werkelijke uitgaven veel lager liggen dan de ontvangen financiering van het Rijk, kan het overschot naar rato verdeeld worden over de aangesloten gemeenten. Er is vooralsnog geen zicht op een wijziging in deze situatie.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Er is geen bijbehorend programmadoel geformuleerd.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een aanvullend voordeel op Beschermd wonen over het boekjaar 2025 van € 2 miljoen. Het totale voordeel voor de jaren 2027-2030 wordt rond de € 3 miljoen ingeschat.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen besparing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2026 en wat is het structurele effect?	Structureel voordeel à € 2 miljoen in 2026 (aanvullend). Totale verwachte financiële voordelen in de periode 2027-2030 van € 2 miljoen structureel en rond de € 1,1 miljoen incidenteel.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 3.6: WMO Begeleiding Zorg in Natura	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De verwachte afwijking is € 275.000.
Wat zijn de oorzaken?	Een onvoldoende beschikbaar budget ten opzichte van een prognose van de verwachte lasten.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	WMO -2015: De gemeente is wettelijk verplicht passende professionele ondersteuning te bieden aan de inwoners daar waar de sociale basis niet meer voldoende is of passend is.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen programmadoel geformuleerd.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	N.v.t.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	In 2025 is gestart met een verkenning en planvorming voor de herinrichten van het aanbod. Wij bereiden ons hierbij voor op een aanbesteding in 2026 gebaseerd op door te ontwikkelen visie.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	De verwachting is dat de kosten door deze maatregelen niet verder zullen stijgen (m.u.v. de autonome groei tgv indexeringen en demografische ontwikkelingen).
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2026 en wat is het structurele effect?	Structureel nadeel à € 275.000 vanaf 2026. Bij het afsluiten van nieuwe contracten na de aanbesteding zal rekening moeten worden gehouden met de vereiste “Amvb Reële prijzen“ waardoor de prijzen naar verwachting zullen stijgen.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	In 2028 wordt naar verwachting een inkomensafhankelijke eigen bijdrage ingevoerd, naar verwachting zal dit niet leiden tot significante besparingen.

Nadere toelichting:
De prognose Begeleiding Zorg in Natura geeft aan dat de lasten met 2026 op het niveau blijven van 2025 (€ 5.425.000). Deze prognose is op basis van de ontvangen declaraties over de maanden januari en februari 2026. Er is een budget 2026 beschikbaar van € 5.151.213.
Hetgeen betekent dat er een geprognotiseerd tekort van € 275.000 is.

Financiële mutatie nr. F 3.7: Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Om de 'Aanpak ter Voorkoming van Escalatie' goed te implementeren en borgen is extra training noodzakelijk. Het betreft een groep casusregisseurs en een training van de procesregisseurs.
Wat zijn de oorzaken?	Er zijn regionale afspraken gemaakt, dat alle gemeenten in IJsselland AVE gaan implementeren en daarin eenduidig werken.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Procesregisseurs zijn op dit moment onvoldoende toegerust om de aanpak al verder te brengen. De borging van de werkwijze is daarmee niet volledig gedekt. Oorspronkelijk was de gedachte dat de 1e groep casusregisseurs de volgende groepen zou kunnen trainen (train-de-trainer). De eerste groep geeft echter aan, dat zij niet nu al in staat zijn om als trainer te kunnen fungeren. Het is te kwetsbaar. De 2e groep willen we daarom dezelfde training bieden als de 1e groep. Daarnaast blijkt extra training voor de procesregisseurs noodzakelijk is.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Onvoldoende budget beschikbaar om de training te doen plaatsvinden.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Budget beschikbaar stellen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 30.000 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t..

Vitaal platteland

Vitaal Platteland (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2026	2027	2028	2029	2030
1 Doorontwikkeling mobiliteitshubs (cofinanciering)	I	-	- 30	- 30	-	-	-
Totaal 'Vitaal Platteland'		**-**	**- 30**	**- 30**	**-**	**-**	**-**

+ = voordeel

Financiële mutatie nr. F 4.1: Doorontwikkeling mobiliteitshubs	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor de doorontwikkeling van mobiliteitshubs is een subsidie ontvangen van het Rijk van € 305.041 en van de Provincie van € 249.645. Voorwaarde van de Provincie is dat er ook sprake is van cofinanciering. Voor de toegekende subsidie die wij van Rijk en provincie Overijssel ontvangen is een eigen bijdrage nodig van € 30.000 voor 2026 en 2027. Daarnaast komt er nog een bijdrage van de gemeenten Zwartewaterland en Staphorst van 2 x € 17.500. In zijn totaliteit ontstaat er een budget van € 682.000.
Wat zijn de oorzaken?	Gemeente Steenwijkerland heeft samen met provincie Overijssel en de gemeenten Staphorst en Zwartewaterland een subsidie aangevraagd voor de uitbreiding van het deelfietsen netwerk met 6 hubs en 24 e-bikes. Hiervoor is een eigen bijdrage nodig ter hoogte van dit bedrag. Dit was ook in het kader van samenwerken aan brede welvaart in regio Zwolle om uitvoering te geven aan gehonoreerde regiodeal projecten waarvan in dit kader dan de doorontwikkeling van mobiliteitshubs.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het netwerk wordt verder versterkt in onder meer de dorpen Tuk, Willemsoord, Giethoorn Noord en een drietal wijken in Steenwijk
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er is een eigen bijdrage noodzakelijk in 2026 en 2027 van € 30.000 p/jr
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Per saldo is er sprake van een incidenteel nadeel in 2026 en 2027 à € 30.000. Hiernaast worden dus bijdragen ontvangen van het Rijk van € 305.041, Provincie € 249.645 en van de gemeenten Zwartewaterland en Staphorst van 2 x € 17.500.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Duurzaam

Duurzaam (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2026	2027	2028	2029	2030
1 Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid	I	-	650	-	-	-	-
Totaal 'Duurzaam'		**-**	**650**	**-**	**-**	**-**	**-**

+ = voordeel

Financiële mutatie nr. F 5.1: Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Net als in voorgaande ontvangen we in 2026 van het Rijk middelen om de uitdagingen op het gebied van klimaat en energie aan te pakken. Het gaat hier om een bijdrage van € 1.572.00, welke aanzienlijk hoger uitvalt dan in voorgaande jaren. Daarnaast wordt deze bijdrage voor het eerst als algemeen middel via de Algemene Uitkering verstrekt. We hebben beoordeeld welke deel van deze in eerste instantie gelabelde (extra) verhoogde bijdrage, naast onze eigen middelen, dit jaar nog ingezet kan worden voor de voortzetting van het bestaande beleid. Gebleken is dat we de bijdrage in 2026 nog niet geheel nodig hebben, zodat er eenmalig € 650.000 kan vrijvallen.
Wat zijn de oorzaken?	Zie hiervoor. In de periode 2027 tot en met 2030 zal er waarschijnlijk sprake zijn van een Bijzondere Fonds Uitkering (BFU). Deze BFU is op dit moment nog niet ingevoerd en het is dus nog afwachten hoe dit er precies gaat uitzien en welke voorwaarden eraan worden verbonden. Ook voor de periode 2031 tot en met 2035 zullen nog uitvoeringsmiddelen noodzakelijk zijn, maar hoe dat precies verder gaat is op dit moment nog onbekend.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	De taken voor gemeenten op het gebied van klimaat, energie en netcongestie zijn de afgelopen jaren fors toegenomen. Van de gemeenten wordt verwacht dat ze deze middelen zullen gebruiken ter dekking van deze aanvullende taken.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Incidenteel voordeel van € 650.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Voor het inhuren van een extra persoon om de netcongestieproblematiek aan te pakken, wordt voorgesteld om € 50.000 beschikbaar te stellen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel voordeel van € 650.000 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Netcongestie vormt tot aan 2036 een structurele bedreiging voor de uitvoering van de energietransitie en verdere ontwikkeling van Steenwijkerland, zowel voor lokale opwek, bedrijfsgroei en nieuwe bedrijvigheid, als nieuwe scholen en woningen.

Leefbare steden en kernen

Leefbare steden en kernen (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2026	2027	2028	2029	2030
1 Marktpanden (rentelasten vanwege vervroegen krediet)	S	- 60	- 1	- 2	-	-	-
2 Uitvoeren verduurzamingsstappen in verschillende gemeentelijke gebouwen	S	- 310	- 10	- 14	- 18	- 22	- 26
3 Voorbereidingskosten brandveiligheid en BMI De Meenthe	I	-	- 50	-	-	-	-
4 Specialistische reiniging Sportvloeren	S	-	- 14	- 14	- 14	- 14	- 14
5 Inhuur ontwikkelprojectleider i.v.m. ontsluitingsweg variant Koepad	I	-	- 33	- 65	-	-	-
6 Algemene juridische ondersteuning	I	-	- 20	-	-	-	-
7 Hernieuwde huurovereenkomsten Dalzicht en de Burght (uitgaven)	S	-	- 24	- 24	- 24	- 24	- 24
7 Hernieuwde huurovereenkomsten Dalzicht en de Burght (inkomsten)	S	-	24	24	24	24	24
8 Installaties school B	I	-	- 45	-	-	-	-
9 Gladheidsbestrijding	I	-	- 252	-	-	-	-
10 Informatiepunten Digitale Overheid	S	-	- 45	- 45	- 45	- 45	- 45
11 Invulling motie Behoud van de bibliotheek en onderzoek naar verhuizen naar een nieuwe tijdelijke locatie	?	PM	-	-	-	-	-
12 Kwaliteitscriteria 3.0 VTH	I	-	- 45	-	-	-	-
13 Waterbeheer	I	-	- 75	-	-	-	-
14 Scenario-onderzoek brandweerkazerne Oldemarkt	I	-	- 35	-	-	-	-
15 Steenwijkerdiep	I	-	- 290	-	-	-	-
16 Sanering en herstel dak stal Erve Rodermond (adres: De Deukten 2)	I	-	- 100	-	-	-	-
Totaal 'Leefbare steden en kernen'		**- 370**	**- 1.015**	**- 140**	**- 77**	**- 81**	**- 85**

+ = voordeel

Financiële mutatie nr. F 6.1: Marktpanden	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er is in 2026 en 2027 totaal € 60.000 nodig voor bouwkundig advies. Dit bedrag kan worden verrekend met het bedrag wat staat geraamd vanaf 2028.
Wat zijn de oorzaken?	Om het project aanpassing marktpanden verder in beeld te kunnen brengen is inhuur van adviseurs nodig. Het gaat om bouwkundig advies behorende bij de bouwplannen. Kosten zijn nu geraamd vanaf 2028. Het is dus noodzaak een deel van de kosten naar voren te halen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het is noodzakelijk alvast een deel van het krediet eerder beschikbaar te stellen. Door het naar voren halen van het krediet ontstaan rentelasten.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.

Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Er ontstaan rentelasten. Aangezien we bij de berekening van de rentelasten rekening houden met de uitgaven per 1 januari, ontstaan er rentelasten van 3% x € 60.000 in 2027.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 6.2: Uitvoeren verduurzamingsstappen in verschillende gemeentelijke gebouwen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor de jaren 2026 tot en met 2030 is ieder jaar € 50.000 noodzakelijk, waarbij een deel voor bouwkundige aanpassingen en een deel voor installatietechnische aanpassingen. Daarnaast is er in 2026 aanvullend € 60.000 aanvullend noodzakelijk voor Ledverlichting in het gemeentehuis en brandweerkazerne Steenwijk.
Wat zijn de oorzaken?	Het is noodzakelijk om verschillende verduurzamingsstappen uit te voeren in gemeentelijke gebouwen. Voor grootschalige aanpassingen zijn in het verleden de "routekaartgelden" beschikbaar gesteld. Binnen het maatschappelijk vastgoed is geld gereserveerd voor groot onderhoud en binnen de exploitatie voor regulier onderhoud. Voor kleinere verduurzamingsmaatregelen zoals aanbrengen LED is nu geen geld gereserveerd. Dit zijn wel noodzakelijke stappen om te nemen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	We willen de klimaat- en duurzaamheidsambities realiseren. Daar zal dit toe bijdragen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	In de jaren 2026 tot en met 2030 is sprake van onvoldoende budget van € 50.000 jaarlijks. Bovendien is er in 2026 nog eenmalig € 60.000 noodzakelijk voor Ledverlichting.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Er is hier sprake van investeringen. Dit zijn de financiële gevolgen: 2026: € 10.008 2027: € 14.015 2028: € 18.143 2029: € 21.987 2030: € 25.750
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 6.3: Voorbereidingskosten brandveiligheid en BMI De Meenthe	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor Theater De Meenthe is aanvullend budget nodig voor de voorbereiding van maatregelen op het gebied van brandveiligheid en de brandmeldinstallatie (BMI). Het betreft voorbereidende werkzaamheden zoals onderzoek, advies, ontwerp en uitwerking van maatregelen. De benodigde middelen bedragen € 50.000 (eenmalig).
Wat zijn de oorzaken?	In het kader van het continu waarborgen van een veilige en toekomstbestendige exploitatie van Theater De Meenthe is gebleken dat nadere uitwerking van de brandveiligheid en de brandmeldinstallatie (BMI) noodzakelijk is. Op basis van recente inzichten en afstemming met betrokken partijen is vastgesteld dat: • De huidige situatie vraagt om actualisatie en nadere concretisering van het brandveiligheidsconcept; • Aanvullende uitwerking nodig is om te komen tot een samenhangend en uitvoerbaar maatregelenpakket; • Zorgvuldige voorbereiding noodzakelijk is om keuzes goed te kunnen onderbouwen en faseren. Deze voorbereidende stap is nodig om te komen tot een gedragen en doelmatige aanpak voor de verdere verbetering van de brandveiligheid.

Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja. De gemeente heeft als eigenaar van het gebouw een wettelijke verantwoordelijkheid voor brandveiligheid en het voldoen aan de eisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en aanverwante regelgeving. Ook speelt de zorgplicht richting bezoekers, gebruikers en medewerkers een belangrijke rol.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Zonder deze voorbereidende fase kunnen noodzakelijke maatregelen niet goed worden bepaald en uitgevoerd. Dit leidt tot: ● Vertraging in het verbeteren van de brandveiligheid; ● Risico's voor veilig gebruik van het gebouw; ● Mogelijke beperkingen in exploitatie of gebruik van het theater.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)? ● Financieel: eenmalige extra kosten van € 50.000; ● Personeel: inzet van interne capaciteit voor begeleiding en afstemming; ● Facilitair: geen directe gevolgen, wel voorbereiding op toekomstige maatregelen.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Binnen de bestaande vastgoed- en onderhoudsbudgetten is geen ruimte voor deze voorbereidende werkzaamheden. Gezien de omvang en het specialistische karakter is aanvullende financiering noodzakelijk.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet direct van toepassing. Wel geldt dat een goede voorbereiding bijdraagt aan: ● Het voorkomen van inefficiënte investeringen; ● Het beperken van faalkosten in de uitvoeringsfase.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 50.000 in 2026. Er is geen structureel effect op de begroting. Wel kan deze voorbereiding leiden tot toekomstige investeringsopgaven (nog nader te bepalen).
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	● Toenemende aandacht voor brandveiligheid en aansprakelijkheid bij publieke gebouwen; ● Verscherpte regelgeving en toezicht; ● Toenemende complexiteit door combinatie van gebruik (theaterfunctie) en gebouwindeling. Daarnaast speelt de afstemming met gebruikers en veiligheidsregio een belangrijke rol bij het bepalen van een werkbare en veilige oplossing.

Financiële mutatie nr. F 6.4: Specialistische reiniging Sportvloeren	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor de gemeentelijke gymzalen en gymlokalen met PU-sportvloeren is aanvullend specialistisch vloeronderhoud noodzakelijk. Dit onderhoud is aanvullend op de reguliere schoonmaak en betreft periodiek technisch onderhoud om de kwaliteit en functionaliteit van de vloeren te waarborgen. De structurele meerkosten bedragen circa **€** 13.800 per jaar voor in totaal 7 sportzalen.
Wat zijn de oorzaken?	PU-sportvloeren vereisen specifiek onderhoud om hun eigenschappen (zoals grip en demping) te behouden. Daarnaast: ● 2 sportzalen beschikken recent over nieuwe PU-vloeren; ● Komend jaar staan meerdere vloer-renovaties gepland; ● Tot nu toe is dit specialistisch onderhoud nog niet structureel geborgd in de begroting.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Indirect. De gemeente heeft een zorgplicht voor veilige en goed bruikbare sportvoorzieningen. Goed onderhoud draagt bij aan het voldoen aan arbo- en veiligheidsnormen voor gebruikers (scholen en verenigingen).
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Zonder dit onderhoud komt de kwaliteit en veiligheid van de sportvloeren onder druk te staan. Dit heeft negatieve gevolgen voor: ● Veilig gebruik van sportaccommodaties; ● Levensduur van de vloeren; ● Gebruikerservaring van scholen en sportverenigingen.

Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	• Financieel: structurele toename van € 13.800 per jaar; • Personeel: geen directe extra inzet, uitvoering via externe partij; • Facilitair: geen aanvullende gevolgen.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Er is gekeken naar onderbrenging binnen bestaande vastgoedbudgetten, maar gezien de aard van het onderhoud (periodiek en gebruiksgericht) past dit beter binnen het schoonmaakbudget. Binnen de huidige budgetten is geen structurele dekking beschikbaar.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Structureel nadeel à € 13.800 vanaf 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	• Toenemende toepassing van PU-sportvloeren in gemeentelijke accommodaties; • Stijgende kosten voor vervanging en renovatie van sportvloeren; • Toenemende aandacht voor veiligheid en aansprakelijkheid bij sportvoorzieningen. Preventief onderhoud voorkomt toekomstige klachten, veiligheidsrisico's en hogere kosten voor vervroegde vervanging.

Financiële mutatie nr. F 6.5: Inhuur ontwikkelprojectleider i.v.m. ontsluitingsweg variant Koepad	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Uitgaande van inhuur vanaf 1 september en een periode van een jaar (gemiddelde inzet 12 uur per week) gaat het om een bedrag van € 98.000, waarvan € 33.000 in 2026 en € 65.000 in 2027. Het betreft hier een eerste inschatting van zowel ureninzet als looptijd.
Wat zijn de oorzaken?	Om een vervolg te kunnen geven aan: Groenblauwhart voor Giethoorn, toekomstbeeld Gieterse Polder en omgeving Kulturhus door maatregelen te treffen om Kerkweg/Binnenpad te maken, waaronder voorbereiding en realisatie van een ontsluitingsweg volgens variant "Koepad" is de inhuur van een ontwikkel projectleider noodzakelijk. De kosten voor de planologische procedure en de realisatie van de ontsluitingsweg kunnen worden gedekt uit de middelen die de gemeente heeft vrijgemaakt in het kader van de Leefbaar Giethoorn deal.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Dit is noodzakelijk in kader van verbeteren bereikbaarheid Giethoorn.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een tekort in 2026 van € 33.000. In 2027 ontstaat een tekort van € 65.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel in 2026 à € 33.000 en in 2027 à € 65.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Voor de realisatie van de fietspaden is het de verwachting dat een kostenberekening kan worden opgenomen in de Programmabegroting 2027-2031.

Financiële mutatie nr. F 6.6: Algemene juridische ondersteuning	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Aard: er heeft een zitting bij de rechtbank plaatsgevonden over de intrekking van een ligplaatsontheffing in Giethoorn. De rechtbank heeft de zaak heropend en doorverwezen naar de meervoudige kamer, omdat er vraagtekens zijn over het al dan niet van toepassing zijn van de Dienstenrichtlijn. Omvang: de verwachting is dat we tenminste € 20.000 nodig hebben voor de inzet van onze huisadvocaat, om namens de gemeente te reageren op door de rechtbank gestelde vragen en om de gemeente te vertegenwoordigen tijdens de zitting.
Wat zijn de oorzaken?	De inzet van onze huisadvocaat is noodzakelijk vanwege de complexiteit en de politiekgevoeligheid van de casus.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, handhaving en vergunningverlening.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaan onvoorziene kosten voor externe juridische ondersteuning.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Er worden geen directe besparing gerealiseerd. De afwijking is gericht op een volledig juridisch afhandeling van de zaak, omdat intern te weinig kennis aanwezig is en daarmee wordt voorkomen dat er afbreuk wordt gedaan aan de geloofwaardigheid van het bestuur.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel in 2026 van (minstens) € 20.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 6.7: Hernieuwde huurovereenkomsten Dalzicht en de Burght	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Per saldo budgettair neutraal: huurinkomsten van € 23.800 en een vergoeding van € 23.800.
Wat zijn de oorzaken?	Conform wetgeving is de gemeente verplicht bij een nieuw huurcontract om kostendekkende huur op te leggen. Bij Dalzicht en de Burght is sprake van een nieuw huurcontract in verband met recent uitgevoerde renovatie en verduurzaming van beide panden. Deze nieuwe huursom is bepaald op € 13.600 voor Dalzicht en voor de Burght op € 10.200. In lijn met eerder gemaakte afspraken met de huurders van deze panden, voeren we deze verhoging kostenneutraal door.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Zowel hogere inkomsten als hogere uitgaven à € 23.800.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Per saldo budgettair neutraal: € 23.800 aan hogere uitgaven en inkomsten.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 6.8: Installaties school B	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Herstel luchtbehandelingsinstallatie school B (kosten €45.000).
Wat zijn de oorzaken?	In school B zijn al geruime tijd klachten m.b.t. klimatiseren van de lokalen. Er zijn meerdere optimalisaties en aanpassingen door de school toegepast, maar niet met het gewenste resultaat. Na onderzoek door de school en aansluitend inspectie en afstemming tussen adviseurs van de school en medewerkers vastgoed van de Gemeente is geconstateerd dat de oorzaak ligt in het feit dat een deel van de kanalen bij de bouw niet juist zijn aangesloten en te klein zijn uitgevoerd. Hierdoor kan de installatie niet optimaal functioneren en wordt beoogde luchtverversing in de lokalen niet bereikt. Door de aanvoer en retour kanalen te vervangen en vergroten kan de luchtverversing functioneren en wordt het klimaat in de lokalen verbeterd. Navraag bij de jurist en advocaat van de Gemeente leert dat de schade niet meer te verhalen is op de bouwer. De kosten voor herstel (€ 45.000 incl. btw) komen dan ook voor rekening van de Gemeente.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, zorgen voor adequate onderwijshuisvesting.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Voorzien in passende huisvesting.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Tegenvaller van € 45.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 45.000 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 6.9: Gladheidsbestrijding	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Overschrijding van het budget voor gladheidsbestrijding met € 252.000.
Wat zijn de oorzaken?	Extra inzet van gladheidsbestrijding en inkoop strooizout door extreme sneeuwval/vorst en meer uitbesteden aan derden van strooiroutes en sneeuw vrijmaken/ houden van de wegen. Het gemiddelde aantal acties is 20 per seizoen; dit seizoen staat de teller al op 65 acties. Eind van het jaar nog niet meegenomen. Daarnaast is het noodzakelijk dat het materieel wordt voorzien van een software routevolgsysteem en de zoutloods van een rolgordijn (wind doorlatend en vuilafstotend). Ook moet er een route optimalisatie uitgevoerd worden. De afgelopen winterperiode geeft aanleiding om de routes weer goed onder het voetlicht te houden. Door routes te optimaliseren kunnen we de knelpunten verbeteren en wensen inpassen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Vanuit de wegenwet hebben wij een onderhoudsplicht voor ons wegennetwerk.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Voldoen aan de inspanningsverplichting met betrekking tot de gladheidsbestrijding
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een eenmalig nadeel van € 252.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.

Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 252.000 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 6.10: Informatiepunten Digitale Overheid	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Vanaf 2026 structureel een bedrag van € 45.000.
Wat zijn de oorzaken?	Voorheen kregen wij via een Specifieke uitkering van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties middelen voor het opzetten van informatiepunten Digitale Overheid. Dit bedrag betaalden wij door aan de bibliotheek, zodat zij deze voorziening kon opzetten. Vanaf 2026 wordt dit verstrekt via de Algemene uitkering. Daarom hebben wij toestemming van de raad nodig om dit geld hiervoor te mogen inzetten.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja op basis van art. 2:1 van de Algemene wet bestuursrecht moet een bestuursorgaan zorgdragen voor passen ondersteuning bij het verkeer met dat bestuursorgaan.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Structureel een bedrag van € 45.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Structureel nadeel à € 45.000 vanaf 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De SPUK bedroeg eerder €.44.000. Vanwege de overgang naar de Algemene uitkering heeft het Rijk een korting van 10% toegepast. Wij krijgen via de Algemene uitkering structureel € 40.000.

Financiële mutatie nr. F 6.11: Invulling motie Behoud van de bibliotheek en onderzoek naar verhuizen naar een nieuwe tijdelijke locatie (2025-RAAD-00042)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Op 11 november 2025 heeft de raad de motie Behoud van de bibliotheek en onderzoek naar verhuizen naar een nieuwe tijdelijke locatie aangenomen. Via meerdere informatienota's hebben wij de raad geïnformeerd over de situatie van de bibliotheek en de afwikkeling van de motie. Wij hebben besloten de bibliotheek te ondersteunen in haar verhuizing.
Wat zijn de oorzaken?	Verschillende ontwikkelingen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Vanaf 2027 is de planning dat er landelijke wetgeving komt die de zorgplicht regelt voor de bibliotheek. Gemeenten zijn dan verantwoordelijk dat er een goede bibliotheek voorziening is voor haar inwoners.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	De bibliotheek in staat te stellen haar maatschappelijke en culturele functie uit te voeren.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	We komen op een later moment hierop terug voor nu wordt het bedrag op PM gezet.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.

Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	PM
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Vanaf 2027 is er sprake van een zorgplicht voor bibliotheken.

Financiële mutatie nr. F 6.12: Kwaliteitscriteria 3.0 VTH	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Incidenteel een bedrag van € 45.000 voor opleiding en dashboard.
Wat zijn de oorzaken?	Vanuit de Omgevingswet zijn er kwaliteitscriteria waaraan onze VTH-medewerkers moeten voldoen. Vanwege de krappe arbeidsmarkt zijn er wel medewerkers beschikbaar met een goede basis opleiding. Deze medewerkers beschikken nog niet over de specialistische kennis die nodig is om te kunnen voldoen aan deze criteria. Daarnaast is het ook verplicht om aan te tonen dat je hieraan voldoet. Hiervan maken wij gebruik van een dashboard. Deze moet omgezet worden, zodat de presentatie voldoet aan de nieuwe criteria. Ook moeten de ervaringsprofielen van nieuwe medewerkers opgenomen worden.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, op basis van de Omgevingswet.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het kunnen voldoen aan de landelijke kwaliteitseis en het aantonen hiervan.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Deskundig personeel.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 25.000 voor opleidingen nieuw personeel in 2026. Incidenteel nadeel à € 20.000 voor omzetting dashboard en opnemen nieuw personeel in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Deze criteria zijn aan actualisatie onderhevig.

Financiële mutatie nr. F 6.13: Waterbeheer	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Om het programma rondom waterbeheer te kunnen uitvoeren is aanvullend capaciteit benodigd. Dit dient extra te worden ingehuurd. De kosten hiervoor bedragen € 75.000.
Wat zijn de oorzaken?	Om het programma rondom waterbeheer uit te kunnen voeren is op dit moment onvoldoende menskracht beschikbaar. Dit is voor: - De uitvoering van het MeerjarenOnderhoudsPlan (MJOP); - Beheer van het GBI-systeem; - Actualiseren van inspectiegegevens; - Ondersteuning en inhoudelijke begeleiding bij beheer en onderhoud en vervangingsprojecten; - Opstellen en implementeren beleids- cq beheersplannen; - Advisering kunstwerken; - Afstemming met andere beheerdisciplines.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Er moet worden gezorgd voor toegankelijke en veilige inrichting van de omgeving.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het is noodzakelijk voor de uitvoering van de onderhoudsplannen en plannen rondom vervangingen en investeringen op het gebied van water.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een tekort in 2026 van € 75.000.

Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 75.000 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Voor de programmabegroting 2027-2030 zal een voorstel worden ingediend voor een structurele oplossing.

Financiële mutatie nr. F 6.14: Scenario-onderzoek brandweerkazerne Oldemarkt	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De brandweerkazerne Oldemarkt voldoet niet meer aan de functionele eisen. Voor het uitvoeren van een scenario onderzoek naar mogelijke oplossingsrichtingen – zoals renovatie, aanpassing of nieuwbouw – is aanvullend budget van € 35.000 nodig. Het onderzoek levert een volledig onderbouwd en breed gedragen voorkeurscenario op voor de toekomstige huisvesting van de brandweer in het dorp.
Wat zijn de oorzaken?	Als eigenaar is de gemeente verantwoordelijk voor het gebouw en voor het bieden van een adequate en veilige werk- en huisvestingsomgeving voor de brandweer. Naar aanleiding van een besluit van de Veiligheidsregio IJsselland bestaat er een verplichting voor de gemeente Steenwijkerland om een scenario onderzoek uit te voeren. Dit onderzoek moet duidelijkheid bieden over de keuze tussen renovatie of nieuwbouw en, bij nieuwbouw, de meest geschikte locatie. Mede omdat er op korte termijn een kavel vrijkomt op het naastgelegen bedrijventerrein, is een versneld onderzoek gewenst. Het benodigde budget was niet voorzien in de begroting 2026.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja. De gemeente is verantwoordelijk voor het voldoen aan wet- en regelgeving rondom haar gebouwen. Daarnaast heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om adequate huisvesting te faciliteren voor de brandweerorganisatie, waarmee de operationele brandweerzorg kan worden uitgevoerd.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het onderzoek maakt het mogelijk een volledig onderbouwd en breed gedragen voorkeurscenario op te stellen voor de toekomstige huisvesting van de brandweer. Door het onderzoek nu uit te voeren, kan ook de optie van nieuwbouw op de beschikbare kavel op het bedrijventerrein tijdig meegewogen worden, zodat een zorgvuldig onderbouwde keuze kan worden gemaakt.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het onderzoek wordt uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. De interne inspanning beperkt zich tot procesbegeleiding en het aanleveren van de benodigde informatie.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 35.000 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Er doet zich momenteel een kans voor om een kavel op het bedrijventerrein mee te nemen als mogelijke locatie voor nieuwbouw van de brandweerkazerne. Als gemeente willen we deze kans benutten, maar we kunnen hier niet te lang mee wachten omdat er meerdere geïnteresseerden zijn. Het scenario onderzoek maakt het mogelijk deze optie tijdig mee te wegen bij de uiteindelijke besluitvorming.

Financiële mutatie nr. F 6.15: Steenwijkerdiep	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er is een onverwachte tegenvaller ontstaan op het project Steenwijkerdiep van € 290.000.
Wat zijn de oorzaken?	Op grond van de met Aldi Vastgoed gesloten anterieure overeenkomst moet de gemeente, na aankoop en sloop / sanering van de voormalige Edah, bouwrijpe grond leveren. Door de aanwezigheid van funderingsresten en andere bodemvreemde materialen (o.a. asbest) moest er veel meer worden ontgraven en afgevoerd dan voorzien. Daarnaast bleek een aanwezige bodemverontreiniging omvangrijk dan bij het uitgevoerde bodemonderzoek was vastgesteld. Bovendien zijn er nieuwe verontreinigingen aangetroffen die bij de uitgevoerde onderzoeken niet waren aangetroffen. Omdat er meer grond en funderingsresten zijn afgevoerd moet er ook meer schone grond worden aangevoerd. Dit alles leidt tot aanzienlijke extra kosten die in de oorspronkelijke raming niet waren voorzien.

	Tijdens de werkzaamheden in het kader van de herontwikkeling blijven de bestaande winkels gewoon open. Door de werkzaamheden is de bereikbaarheid en zichtbaarheid van de winkels minder. Middels gerichte marketing en ondersteunende acties, die we samen met de ondernemers opzetten, zorgen we ervoor dat de ondernemers deze periode “doorstaan”
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	De realisatie van het project kan niet zonder dat dit op een adequate manier wordt opgelost.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een eenmalig nadeel van € 290.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 290.000 in 2026..
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	In de oorspronkelijke ramingen (2015 en 2020) is zeer beperkt rekening gehouden met investeringen in klimaat adaptieve maatregelen. Als we hierin willen investeren is de vervolgvraag welk deel via de riolering (en een extra bijdrage hier uit) en welk deel vanuit de algemene middelen dient te worden gedekt. Daarnaast staan de budgetten onder druk omdat de indexaties hoger zullen uitvallen dan waar bij de begroting rekening mee is gehouden. Volgens de anterieure overeenkomst met de Aldi moet de gemeente de grond bouwrijp opleveren. Over wat precies wordt verstaan onder bouwrijp, daarover zijn we in gesprek met de Aldi om te komen tot een oplossing. Voorgesteld wordt hier in een later stadium d.m.v. een informatienota/raadsvoorstel op terug te komen waarbij de gevolgen hiervan dan nog kunnen worden verwerkt in de Programmabegroting 2027-2030.

Financiële mutatie nr. F 6.16: Sanering en herstel dak stal Erve Rodermond (adres: De Deukten 2)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Het betreft noodzakelijke asbestsanering en herstel van het verzakte dak van de stallen van Erve Rodermond (adres: De Deukten 2) vanwege veiligheids- en gezondheidsrisico’s.
Wat zijn de oorzaken?	Door verzakking van het dak is er risico op vrijkomen van asbestvezels. Dit vormt een direct gezondheidsrisico en vereist sanering. Daarnaast is het dak niet meer wind en waterdicht waardoor verdere schade en verval dreigt. Dat is noodzakelijk om op een later moment iets te kunnen terugbouwen (VAB). In de tussentijd vervult het een opslagfunctie voor objecten met een laag risico. Bij uitstel ontstaat risico op verspreiding van asbest en verdere bouwkundige schade. Dit kan leiden tot aansprakelijkheid, gebruiksbeperking in de opslag en verminderd bouwvolume bij toekomstige plannen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Als eigenaar zijn wij op grond van de Omgevingswet en het Arbobesluit verplicht om blootstelling aan asbest te voorkomen en sanering voor een gecertificeerd bedrijf uit te laten voeren.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het gebouw wordt veilig gesteld, asbestvrij gemaakt en wind- en waterdicht hersteld om verder verval te voorkomen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een eenmalig nadeel van € 100.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen dekking binnen bestaand budget beschikbaar. Wel hebben we momenteel contact met de verzekeraar voor gedeeltelijke schadevergoeding

Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen directe besparing, maatregel voorkomt hogere kosten in de toekomst.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 100.000 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Het betreft noodzakelijke asbestsanering en herstel van het verzakte dak van de stallen van de Deukten vanwege veiligheids- en gezondheidsrisico's.

Financiën en dienstverlening

Financiën en dienstverlening (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2026	2027	2028	2029	2030
1 Archivering Kermis- en Circusmuseum	I	-	- 50	-	-	-	-
2 25 jaar Steenwijkerland	I	-	- 25	-	-	-	-
3 Omgaan met agressie en geweld	S	-	- 45	- 35	- 35	- 35	- 35
4 Gebouwenverzekering	S	-	250	250	250	250	200
5 AV middelen werkcafé	S	- 25	- 7	- 7	- 7	- 6	-
6 Dividenduitkering Enexis	I	-	104	-	-	-	-
7 Dividenduitkering BNG	I	-	- 143	-	-	-	-
8 Uitbreiding toegangscontrolesysteem Gemeentewerf	I	-	- 25	-	-	-	-
9 Overname leasautos	S	- 20	- 3	- 3	- 3	- 3	- 3
9 Leasekosten overgenomen auto's	S	-	11	11	11	11	11
10 Vrachtwagen (verhoging krediet)	S	- 15	- 2	- 2	- 2	- 2	- 2
11 2 Rioolvoertuigen (verhoging krediet)	S	- 35	- 5	- 5	- 5	- 5	- 5
12 ICT Hardware laptops	S	-	- 85	- 85	- 85	- 85	- 85
13 Bijstellen ramingen vervangingsinvesteringen	S	-	-	- 20	- 75	- 90	- 85
14 Vermakelijkhedenretributie	I	-	- 160	-	-	-	-
Totaal 'Financiën en dienstverlening'		**- 95**	**- 186**	**103**	**49**	**34**	**- 4**

+ = voordeel

Financiële mutatie nr. F 7.1: Archivering Kermis- en Circusmuseum	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	€ 50.000 eenmalige kosten in 2026.
Wat zijn de oorzaken?	In 2024 en 2025 is in beide jaren € 55.000 beschikbaar gesteld voor het toegankelijk maken, materieel verzorgen en deels digitaliseren van het archief en de documentaire collectie van het voormalige Kermis- en Circusmuseum. Tijdens de uitvoering is gebleken dat de collectie omvangrijker en bewerkelijker is dan eerder ingeschat. Om de werkzaamheden volledig en zorgvuldig af te ronden en de collectie te kunnen onderbrengen in het gemeentearchief, is een aanvullend budget van € 50.000 nodig in 2026.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Met dit aanvullende budget kan het archief en de documentaire collectie zorgvuldig worden afgerond, opgenomen in het gemeentearchief en beschikbaar worden gesteld voor beheer en onderzoek.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	N.v.t.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 50.000 in 2026.

Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 7.2: 25 jaar Steenwijkerland	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In 2026 bestaat gemeente Steenwijkerland 25 jaar. Er wordt al veel georganiseerd in onze gemeente. Logica van denken en handelen is om aan bestaande activiteiten op thema's als cultuur, onderwijs, sport, historisch archief, duurzaam en toerisme/recreatie een "plus" toe te voegen om aandacht te besteden aan dit bijzondere jaar. Zo wordt Steenwijkerland slim op de kaart gezet. Dit gebeurt zo veel mogelijk binnen de bestaande budgetten. Het gevraagde bedrag is een reservering voor onvoorziene uitgaven waar het niet binnen de huidige budgetten passend is.
Wat zijn de oorzaken?	Er was tot nu toe geen rekening gehouden met activiteiten in het kader van het 25-jarig bestaan. Een gemiste kans. Daarom zijn alsnog activiteiten uitgewerkt om er op zorgvuldige en verbindende wijze bij stil te staan met oog voor de eigenheid van de verschillende buurtschappen, dorpen en kernen. Ook biedt dit moment gelegenheid om zichtbaar te zijn voor inwoners en ondernemers en om onze gemeente te profileren.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Om het jubileum te kunnen vieren is het van belang om een aantal activiteiten te organiseren gedurende de periode juni 2026-december 2026 voor alle inwoners van Steenwijkerland. De activiteiten zijn gericht op het heden, verleden (Steenwijkerland 2003) en de toekomst.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Indien nodig wordt gebruik gemaakt van deze reservering.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Aanvraag voor € 25.000 t.l.v. de PPN 2026-2030.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 25.000 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 7.3: Omgaan met agressie en geweld	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De kosten die voortvloeien uit het beleid omgaan met agressie en geweld bedragen in het eerste jaar € 45.000 en vervolgens ieder jaar € 35.000.
Wat zijn de oorzaken?	Agressie, intimidatie en geweld tegen medewerkers en politieke ambtsdragers vormen een groeiende uitdaging binnen de publieke sector. Ook binnen de gemeente Steenwijkerland merken wij dat dergelijke gedragingen invloed hebben op het dagelijks werk van onze organisatie. In het beleid omgaan met agressie en geweld is vastgelegd hoe we hiermee om willen gaan. Hier vloeien ook kosten uit voort voor verplichte trainingen en herhalingstrainingen om medewerkers te ondersteunen bij het omgaan met grensoverschrijdend gedrag.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Het beleid sluit aan bij goed werkgeverschap, organisatiedoelstellingen en landelijke richtlijnen.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een tekort in 2026 van € 45.000 en vervolgens ieder jaar € 35.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Structureel nadeel à € 45.000 in 2026 en € 35.000 vanaf 2027.

Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 7.4: Gebouwenverzekering	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er is een voordeel ontstaan voor de jaren 2026 tot en met 2029 van € 250.000 op de verzekering van de gebouwen van de gemeente.
Wat zijn de oorzaken?	Er is een aanbesteding geweest voor de gebouwenverzekering voor de komende 4 jaar. De kosten vallen lager uit.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Het verzekeren van een gebouw is noodzakelijk om risico's af te kunnen dekken.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een voordeel voor de begroting van € 250.000 voor de jaren 2026 tot en met 2029. Voor 2030 gaan we uit van een voordeel van € 200.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Structureel voordeel à € 250.000 en € 200.000 vanaf 2026 t/m 2030.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 7.5: Vervanging AV-middelen werkcafé	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor de vervanging van de AV-middelen in het werkcafé is een bedrag benodigd van € 25.000 (afschrijvingstermijn 4 jaar).
Wat zijn de oorzaken?	In 2021 is het Werkcafé en het Atrium gerealiseerd en daar zijn de audio visuele (AV) middelen en aansluitingen aangebracht. Deze zijn destijds gekoppeld aan de AV middelen van de raadzaal. Zodat in het Werkcafé op verschillende plekken de raadsvergaderingen en andere bijeenkomsten gevolgd kunnen worden via een beamer/beamerscherm. En bij de receptiewerkplek kan de aanwezige beveiliger de vergadering via beeld en geluid volgen. Bij de verbouwing van de raadzaal in 2024 zijn de AV middelen vervangen en is er een ander systeem gekomen. Dit systeem correspondeert niet goed met het 'oude'-systeem in het Werkcafé en de receptie. Daar is nu een tijdelijke regelaar gekomen die het geluid en de beelden nu verzorgt. Dit is echter zeer kwetsbaar en risico op uitvallen is groot. Voor een duurzame oplossing zal het huidige systeem vervangen moeten worden zodat het goed aansluit op de apparatuur van de raadzaal.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, Gemeentewet (raadsvergadering in principe openbaar, hiervoor wordt het Werkcafé bij grote aantallen ingezet) en Arbowet (veiligheid medewerkers).
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Bij een afschrijvingstermijn van 4 jaar en een rentepercentage van 3% ontstaan er extra kapitaallasten.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.

Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	2026: € 7.000 2027: € 6.813 2028: € 6.625 2029: € 6.438
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 7.6: Dividenduitkering Enexis	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Enexis heeft een hogere nettowinst van ca. € 146 miljoen over 2025 gerealiseerd als gevolg van sterke omzetstijging. Hogere dividenduitkering van € 103.739.
Wat zijn de oorzaken?	Sterke omzetstijging bij Enexis.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	N.v.t.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Er is geen sprake van een tekort. Voorgesteld wordt om de raming voor 2026 eenmalig te verhogen met € 103.739. Uitkering per aandeel van € 0,67. Aantal aandelen 304.012.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel voordeel à € 103.739 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De hoge investeringen in het elektriciteitsnet om aan de stijgende vraag van de energietransitie te voldoen leiden ertoe dat de tarieven in de toekomst verder zullen stijgen.

Financiële mutatie nr. F 7.7: Dividenduitkering BNG	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Lagere dividenduitkering over 2025 van € 142.642 als gevolg van onder andere een lager behaald nettoresultaat bij de bank.
Wat zijn de oorzaken?	Een daling is een gevolg van zowel externe factoren als bewust strategische keuzes. Denk onder andere aan tegenvallende kosten voor de aanpassing van het bankgebouw.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	N.v.t.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De raming in de programmabegroting, jaarschijf 2026, eenmalig met € 142.642 te verlagen. Uitkering per aandeel komt over 2025 neer op € 1,41 (was € 2,51) per aandeel. Aantal aandelen 129.675.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 142.642 in 2026.

Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Naast rentestijgingen zijn er ontwikkelingen op het gebied van importheffingen en energiecrisis.

Financiële mutatie nr. F 7.8: Uitbreiding toegangscontrolesysteem Gemeentewerf	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Eenmalig nadeel van € 25.000.
Wat zijn de oorzaken?	In 2022 en 2023 is het project voor de vervanging van het toegangscontrolesysteem voor het gemeentehuis en de gemeentewerf opgestart en uitgerold. Dit onder het projectbudget van éénmalige kosten informatiebeveiliging. Destijds is de keuze gemaakt om op de gemeentewerf het bestaande toegangssysteem (tagsysteem aangesloten op een stand-alone PC) te behouden en enkele (4) deuren te voorzien van het nieuwe toegangssysteem. Om uiteenlopende redenen is het beter om nu alle deuren bij de gemeentewerf te voorzien van het huidige toegangscontrolesysteem. Redenen zijn: - Risico's van het huidige 'stand-alone'-systeem - Uniformiteit - Nieuwe systeem heeft duidelijke SLA - Innovatie Om de risico's van het uitvallen van het huidige verouderde systeem op de gemeentewerf weg te nemen kan het nieuwe systeem uitgebreid worden. De hardware en installatiekosten hiervan bedragen ongeveer € 40.000. Realisatie van de uitbreiding van dit project kan plaatsvinden in juni/juli 2026.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, op basis van de AVG en de Arbowetgeving
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Incidenteel nadeel à € 25.000 in 2026.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 25.000 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 7.9: Overname 2 lease auto's (2020)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Sinds 12 oktober 2020 leasen wij 2 elektrische personenauto's (Renault Zoe Zen) tegen een maandelijkse lease van € 468,44 + € 466,65 = € 935,09 per maand. Beide auto's kunnen wij overnemen voor een bedrag van € 20.000.
Wat zijn de oorzaken?	Het leasecontract is einde looptijd en wij kunnen deze personenauto's (met relatief weinig kilometers) voordelig kopen. Dit is goedkoper dan het leasen nieuwe elektrische auto's. Deze voertuigen kunnen nog prima 5 jaar mee. Na de overname zetten wij deze voertuigen op de investeringslijst (2031) voor vervanging.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.

Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De eenmalige investering bedraagt € 20.000. De kapitaalslasten bedragen: 2026: € 3.455 (afschrijving € 0.000/7 en rente 3% van € 30.000) 2027: € 3.370 2028: € 3.285 2029: € 3.200 2030: € 3.115 De Jaarlijkse besparing op de leasekosten bedraagt € 935 * 12 = € 11.220.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Structureel voordeel (gemiddeld) à € 6.000 vanaf 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 7.10: Kredietverhoging investering vrachtwagen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor het vervangen van een vrachtwagen is € 280.000 beschikbaar. Bij aanbesteding blijkt dit budget niet toereikend; er ontstaat een tekort van € 15.000. Dit wordt o.a. veroorzaakt doordat de betaalde BPM niet meer terug te vorderen is.
Wat zijn de oorzaken?	Kostenstijging door latere vervanging/aanbesteding.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Vervanging van materieel uit 2007.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een tekort op het investeringsbudget van € 15.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	De extra kapitaalslasten zijn: 2026: € 2.325 (afschrijving € 15.000/8 en rente € 15.000 * 3%) 2027: € 2.270 2028: € 2.215 2029: € 2.160 2030: € 2.105
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 7.11: Kredietverhoging 2 rioolvoertuigen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor het vervangen van 2 rioolvoertuigen is een budget van € 325.000 beschikbaar. Bij aanbesteding blijkt dit budget niet toereikend; er ontstaat een tekort van € 35.000. Dit wordt o.a. veroorzaakt doordat de betaalde BPM niet meer terug te vorderen is.
Wat zijn de oorzaken?	Kostenstijging door latere vervanging/aanbesteding.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Vervanging van materieel uit 2013.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een tekort op het investeringsbudget van € 35.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	De extra kapitaalslasten zijn: 2026: € 5.425 (afschrijving € 35.000/8 en rentelasten € 35.000 * 3%) 2027: € 5.295 2028: € 5.165 2029: € 5.035 2030: € 4.905
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 7.12: ICT Hardware laptops	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Structureel € 85.000.
Wat zijn de oorzaken?	Door het wereldwijde chiptekort en de explosieve vraag naar AI-capaciteit zijn de prijzen van (geheugen)chips fors gestegen. Omdat een normalisering van de markt voorlopig uitblijft en de huidige laptops dit jaar aan vervanging toe zijn, werkt deze prijsstijging de komende vier jaar door in de begroting. Daarnaast zorgen de gestegen rentetarieven voor hogere leasekosten. Tevens is de begroting geactualiseerd naar aanleiding van de extra laptops voor de buitendienst en de gemeenteraad, die in de eerdere ramingen nog niet waren opgenomen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	N.v.t.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Structureel nadeel à € 85.000 vanaf 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Zie oorzaak.

Financiële mutatie nr. F 7.13: Bijstellen ramingen vervangingsinvesteringen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er is structureel aanvullend budget noodzakelijk voor de aanschaf van vervangingsinvesteringen van € 20.000 in 2027, € 75.000 in 2028, € 90.000 in 2029 en € 85.000 in 2030.
Wat zijn de oorzaken?	In de Programmabegroting 2026-2029 was reeds gepresenteerd dat er structurele tekorten gaan ontstaan op de investeringen die noodzakelijk zijn voor investeringen in materieel (tractie), ict en facilitair. Dit zit met name in het onderdeel tractie. De oorzaak is divers, namelijk: aanpassing omslagrente van 1% naar 3%, elektrificatie van aanschaf van middelen, uitstel van investeringen waardoor investeringen duurder worden, BPM, hogere inflatie dan in begroting toegekend. Dit leidt er toe dat er een negatieve reeks is ontstaan en niet meer alle middelen kunnen worden, terwijl dit wel noodzakelijk is. Inmiddels is de aanschaf van investeringen zo goed als bij, terwijl dit de afgelopen jaren anders was. Dit maakt dan ook dat aanvullende middelen noodzakelijk zijn.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaan tekorten.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	We komen per saldo het volgende tekort: 2027: € 20.000 2028: € 75.000 2029: € 90.000 2030: € 85.000
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 7.14: Vermakelijkhedenretributie	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In 2026 ontstaat een tekort op het budget voor de uitgaven van € 160.000.
Wat zijn de oorzaken?	De gemeente heft vermakelijkhedenretributie (VMR) om kosten die ontstaan door het intensieve vaartoerisme in Giethoorn te betalen, zoals toezicht, handhaving en voorzieningen. Hierbij geldt het principe: “de bezoeker draagt bij.” De raad is recent geïnformeerd via een informatienota (kenmerk 2026_B&W_002530) over langs welke vier actielijnen het college de vervolgaanpak organiseert, en welke maatregelen in 2026 worden opgepakt. Met de uitvoering hiervan worden een aantal extra kosten gemaakt. Dit heeft er mee te maken dat er extra wordt ingezet op verkeersregulering, toezicht en handhaving. Daarnaast zijn de kentekens die worden gebruikt voor de heffing van de VMR aan vervanging toe. plaatjes dienen te worden aangeschaft om beter te kunnen registreren. Dit laatste zal er ook voor moeten zorgen dat het bedrag wat we hebben begroot ook daadwerkelijk binnenkomt.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een tekort op de uitgaven in 2026 van € 160.000.

Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort of houden we over en wat is het structurele effect?	Incidenteel nadeel à € 160.000 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Als er meer zicht is op hoe het parkeren nu verder wordt afgewikkeld en hoe het nu werkt met de nieuw kentekenplaatjes, zal er ook meer zicht komen op de verwachte inkomsten en uitgaven vanaf 2027.

6. Bijlage Subsidieoverzicht 2026

Naam subsidieontvanger	Maximale bedrag in €
Stichting Cultuur Historisch Centrum Land van Vollenhove	3.184
Stichting Instituut Collectie Krop	3.081
Stichting Oud Blokzijl/museum Het Gildenhuys	3.184
Stichting Senioren Platform Steenwijkerland	4.873
Stichting Vrijwillige Hulpdienst Oldemarkt e.o.	1.541
Stichting Vrijwillige Hulpdienst Steenwijk e.o.	616
Galerie Steenwijk	36.982
Omroep Stichting Steenwijkerland	36.511
Slachtofferhulp Nederland	12.616
Stavib	25.675
Stichting Boutique zero zero	5.135
Stichting Halt	12.681
Stichting Poppodium De Buze	83.429
Stichting Present Steenwijkerland	16.091
Stichting Regenboog Steenwijkerland	15.405
Stichting Vizier	21.576
Stichting Voedselbank Steenwijkerland	10.270
Tactus, Instelling voor Verslavingszorg	31.026
Kinderopvang Accrete (cultuurcoach)	52.115
Stichting De Meenthe-Platform Cultuureducatie (activiteiten- en organisatiekosten)	56.906
Stichting Kopje Cultuur	11.040
Stichting Simant (maatschappelijke stage)	20.000
Stichting Simant (rebound voorziening Steenwijk)	29.000
Stichting Simant (schoolmaatschappelijk werk)	19.000
Stichting Cultuurklik	92.525
Stichting Duurzaam Steenwijkerland	348.000
Stichting Openbare Bibliotheek Kop van Overijssel	1.277.099
Stichting De Meenthe	565.660
Stichting M.O.L.	30.000
Stichting 't Olde Maat Uus	3.081